

PDF Compressor Free Version

Энэсэдэм

○ Нам улуунун хаһыата ○

1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

2010 с.
Бям ыйын

29

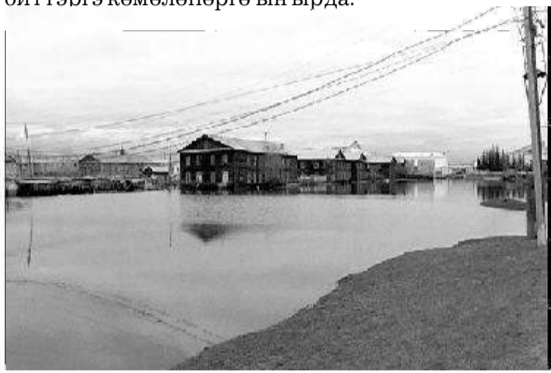
күнэ
Субуота
№60-61
(10351)

1996, 2005, 2009 сылларга республика басты хаһыата

Айыы киһитэ аһыныгас, күн киһитэ көмүскэс!

Айсен НИКОЛАЕВ: «БИНИГИТТЭН КӨМӨНУ КЭТЭНЭЛЛЭР»

«Биир ньыгыл Россия» партия Саха сиринээҕи салаатын регионааҕы политической сәбиетин секретара Айсен Николаев «Аан дойдунан көмөлөһүөбүг» диэн халаан уутуттан эмсэбэлээбиттэргэ көмөлөһөргө ыгырда.

«Биһиги, сахалар, ыарахан кэмнэргэ өйөһөн, өйдөһөн биир сомоҕо буолан сылдьарбыт, ханнык да ыарахан түгэни аһарарга көмөлөһөр. Оттон бүгүн итинник кэм кэллэ. Биһигиттэн, хас биридибиттэн, туга да суох хаалбыт киһи дылҕата быһаарыллар буолла.

Уу аҕалбыт алдьархайа бүтүн республика социальной-экономическай балаһыанньатыгар охсуулаах буолла. Ордук улаханнык айылҕа алдь-

архайын эттэринэн-хааннарын билбит, халаан уутун сирэй-сирэйгэ көрсүбүт эмсэбэлээчилэр биллэхтэ. Кинилэр биһигиттэн көмөнү кэтэһэллэр», — диэн ыгырыы ис хоһоонугар этиллэр.

Айсен Николаев республика хас биридди олохтообор туһайан халаан уутуттан эмсэбэлээбиттэргэ харчынан, таҕаһынан-сабынан, күннээҕи олоххо туттуллар малынан-салынан көмөлөһөлөрүгэр ыгырда.

Халаан кэмигэр А.Николаев, партия исполкомун салайааччыта А.Ноев, Госдума депутата С.Белоконов Хаҥалас улуугар сылдьыбыттара.

Бэлиэтээн эттэххэ, 20 нэһилиэнньэлээх пуун, 1521 олохтор, 31 социальная дьиэ халаан уутугар былдьанна. 4890 киһи, бу иһигэр 1297 оҕо эвакуацияланна. Бу туһунан «Биир ньыгыл Россия» партия Саха сиринээҕи салаатын регионааҕы политической сәбиетин пресс-секретара Виктория Баишева иһитиннэрдэ.

СИА

Халаантан эмсэбэлээбиттэргэ көмө үбү хомуйуу счота аһылына

Тугааччы Саха республикатын үбүн министрствота (л/п 55092350028)

ИНН 1435027673

КПП 143501001

ОКАТО 98401000000

Счет 40302810300004000002

В ГРКЦ НБ Республики Саха (Якутия) Банка России г. Якутск

БИК 049805001

Халаан — 2010

ЭМЧИТТЭР КҮҮСКЭ ҮЛЭЛЭЭТИЛЭР

Улуустааҕы киин балыһа халаан уутун кэмигэр күүһүрдүлүбүт бэрээдэҕинэн үлэлээтэ.

Уттан эмсэбэлээбит нэһиликтэр участкавай балыһалара, ФАП-тар, амбулатория, киин балыһа стационара наадалаах эминэн-томунан хааччыллыбыт. Халаан уутун кэмигэр 9 сисэстэрэлэр, 7 биэсэрдэр, 6 «суһал көмө» биригээдэлэрэ тэриллэн үлэлээтэ. Барыта 12 санитарнай массыына сүүрдэ. Уттан эмсэбэлээбит 81 киһиэхэ көмө оҥоһулунна, мантан балыһаҕа 40 киһи кирирдэ. Көмө көрдөөбүт дьон диагностара — ОРВИ.

Сыллата, халаан уутун кэмигэр, Намнааҕы киин балыһа дьаһалтата республикатааҕы 3 Н-дээх балыһаны кытта дуоҕабар түһэрсэн ууга былдьаммыт нэһиликтэртэн кырдыаҕастары хомуйан гериаатрической киингэ ытар. Быһыл Үөдэйтэн уонна Партизантан 5 кырдыаҕас эмтэнэ барда.

Бям ыйын 22 күнүгэр эбии 55 куйока тэриллибитэ, мантан 25 — инфекционной. 1 Хомустаахха 17, Хатырыкка 13 куйока эбиллибитэ.

Улууска 6 дорубуйа харыстабылын объекта халаан уутугар былдьанна. Үөдэйгэ участкавай балыһа амбулаторията уонна стационара. Партизанга — амбулатория. Граф Бизэргэр участкавай балыһа, Аппааныга улуустааҕы киин балыһа инфекционной отделениеһын дьизэтэ эмсэбэлээтилэр.

Улуустааҕы киин балыһа дьаһалтата

Сокуон барыбытыгар биир тэн

ИННИКИГИН ТОЛКУЙДАН!

Судебнай приставтар сулууспаларын Саха республикатын салаатын салайааччытынан — Саха республикатын кылаабынай судейнай пристав А.А. Кулаковскай бям ыйын 17 күнүттэн 365 Н-дээх бирикээһинэн, республика үрдүнэн «Толкуйдаа инникигин — алименттын төлөө» диэн биир ыйдаах акция биллэрилиннэ. Бу анал акция бэс ыйын 1 күнүттэн от ыйын 1 күнүгэр дылы ытыллар. Сыала-сорууга — саастарын ситэ илик оҕолор иитиллэригэр-көрүүлэригэр суут уураабынан судейнай приставтар сулууспаларынан күүс өттүнэн ирдэниллэр алимент төлөбүрүн күүһүрдэр үлэлэр ытылларыгар.

Бу акция иһинэн алимент төлөбүрүгэр толоруллар докумуоннар инвентаризациялара барыахтаах, үлэлээбэт алимент төлөбүрдээх иэстээх дьоннорго үлэ булан биэриигэ Нам улуунун үлэнэн хааччыйыы киинигэр направлениелар бэриллэхтээхтэр. Ону таһынан алимент төлүүллэригэр иэстэрин суотугар иэстээх дьон маллары-салларын күүс өттүнэн былдьаан атыгыга таһаары тэрийии, РФ УК 157 ыст. иэстээх, төлөспөккө сылдьар дьоннорго холубунуй дьыала тэриллитин боппуруостара көрүллүөхтэрэ, Российской Федерация тас өттүгэр тахсытын иһин толору төлөһүөр дылы тохтооторго мизэрэлэр ылыныллыахтара. Алимент төлөһүнүгэр толоруллар докумуоннар алимент төлүүхтээх дьон үлэлиир сирдэригэр хамнастарыттан ирдэниллэригэр ытыллыбыт докумуоннар бухгалтерия нөҕүө төһө сөпкө хамнаһыттан аабыллыбытын, бириэмэтигэр ытыллары бэрэбиэркэлииргэ үлэлэр ытыллыахтара.

А. ПЕСТРЯКОВА,

суут приставтар сулууспаларын Намнааҕы салаата

ХАЛААН СОДУЛУН ХАЙДАХ ТУОРАТҮАХХА?

Бям ыйын 25 күнүгэр «Нам улууһа» МТ дьаһалтатыгар улуус баһылыга А.И. Ильин нэһиликтэр баһылыктарын, тэрилтэлэр салайааччыларын, дьаһалта үлэһиттэрин муньан халаан уутун содулларын туоратыыга, чөлүгэр түһэрэр үлэни тэрийии боппуруостарыгар киэҥ ыгырылаах сүбэ муньах ыытта.

Нэһиликтэр баһылыктара, хааччыйар, көрөр-истэр тэрилтэлэр салайааччылара халаан уутун кэнниттэн үөскээбит балаһыанньаны чөлүгэр түһэриигэ ытан эрэр, ытыахтаах үлэлэрин туһунан иһитиннэрини онортоотулар. Ол кэнниттэн улуус баһылыга А.И. Ильин туһааннаах салайааччыларга сорууктары туруортаата:

— ууттан эмсэбэлээбит нэһиликтэр бюджеттэн үбүлэнэр тэрилтэлэрин үлэһиттэригэр уталыппакка хамнастарын, уопускаларын харчытын, бям, бэс, от ыйдаабыларын толору ааҕан биэрэ охсорго;

— электроэнергия, гааһынан ититии, иһэр уунан хааччыйыы, сибээс боппуруостарын уталыппакка, түргэнник быһаарарга;

— ууттан эмсэбэлээбит граждандар, ыаллар испиһэктэрин суһаллык онорон көмөҕө кэлбит харчыны ылан түнгэтэ охсорго;

— дьаһалтала, тэрилтэлэр уу ылбыт, эмсэбэлээбит объектары испиһэгин анал таблицанан онорон улуус дьаһалтатыгар суһаллык түһэрэллэригэр;

— ууга барбыт, халаан уутун содулуттан өлбүт сүөһү, сылгы, көтөр о.д.а. ахсааннарын чуолкайдыырга, акт онорон түһэрэргэ;

— дьиз-уот, мал-сал сыттыытыттан-ымыйытыттан, алдьаһытыттан тахсыбыт ночооту ааҕы анал методикатынан оноро охсон улуус дьаһалтатыгар түһэрлээхтээх;

— ночооту ааҕы олох чуолкай буолууга тутуһуллохтоох.

«Эрэл» ТХПК салалтата үүт тутар пууннары түргэнник чөлүгэр түһэрэн, үүтү нэһилиэнньэттэн, хаһаайыстыбалартан тутууну саҕалыырыгар уонна үүт харчытын кэмигэр, толору төлөөн иһини хааччыйарыгар. Балары сэргэ халаан ууга алдыһыт суолун-иһин чөлүгэр түһэрэргэ, өрөмүөннүүргэ улууска баар маньык тэрилтэлэр нэһиликтэринэн сыһыарылынылар:

— «Быйан» ХЭТ (сал. Р.Е. Окорокков) Үөдэй, 1 Хомустаах суолларыгар;

— «Намавтодор» ААО (сал. А.С. Федоров) Партизан, Хамаҕатта, Никольскай, Ленскэй нэһиликтин уонна Сизинкэй күөлүгэр дылы суолга;

— «Уйгу» ХЭТ (сал. В.И. Сивцев) киин заправкаттан хоту сытар нэһиликтэр суолларыгар.

Уу үчүгэйдик түстэ да, бастакы учарат ууга барбыт, саахалламмыт дьизэлэри өрөмүөннээһин үлэтигэр ылсыллыахтаах, ыраастаны үлэ күүскэ барыахтаах.

Иннокентий ИВАНОВ

ПРОГРАММА

проведения мероприятий ко Дню защиты детей

Дата проведения: 1-2 июня 2010 г.

Место проведения: МУ ЦД им. Шестакова, площадь им. М.К. Аммосова

Организаторы: Отдел семьи и детства, УУО, Администрация МО «Ленский наслег», МУ ЦД им. А.Ф. Шестакова, социально-реабилитационный центр для несовершеннолетних, общество инвалидов, ЦУБ им. Н. Рыкунова, улусный КДН и ЗП

1 июня

11.00-11.20 — парад детских коллективов ДОУ, костюмированный парад работников ГУСО «Намский реабилитационный центр для несовершеннолетних», ЦУБ им. Н. Рыкунова, ДЦ «Түөлбэ», совета отцов и женсовета с. Намцы

11.30-11.45 — поздравления

Слепцов Н.В. — первый заместитель главы улуса, Макарова М.Г. — зав. дошкольного отдела УУО

Кобякова С.Д. — зам. главы «Ленский наслег», Степанова Т.Н. — гл. спец. отдела семьи и детства

11.45-12.15 — концерт воспитанников ДОУ

12.15-12.45 — концерт воспитанников ДМШ, ДЦ «Түөлбэ», детского ансамбля «Коробейники»

12.00-17.00 — конкурс танцевальных коллективов «Огни танца». Место проведения: МУ ДЦ им. Шестакова

14.00-15.00 — викторина «Все обо всем» для учащихся начальных классов. Место проведения: детская библиотека

15.00-16.00 — показ мультфильмов для детей. Место проведения: детская библиотека

15.00-16.00 — торжественное вручение паспорта школьникам. Место проведения: а/з Администрации улуса

16.00-17.00 — открытие бизнес-школы для старшеклассников. Место проведения: ЦУБ им. Н. Рыкунова, малый зал

18.00, 20.00 — концерт Вари Ларионовой-Бий кыһа. Место проведения: МУ ЦД им. Шестакова

Во время праздника организуются:

— выставка кукольных атрибутов ДОУ;

— аттракционы;

— фотографирование;

— массовые игры для детей;

— «Автобус радости» с бесплатным мороженым с 12 ч. до 14 ч.

2 мая

С 11.00-16.00 — марафон «Радуга детства», посвященный 90-летию дошкольного образования (оказание материальной поддержки для укрепления материальной базы Центра развития ребенка — д/с № 6 «Кыталык», с. Намцы). Место проведения: МУ ЦД им. Шестакова

С 31 мая по 5 июня — акция по предоставлению льгот на приобретение канцтоваров, продуктов, хозяйственных товаров для остро нуждающихся многодетных семей по талонам отдела семьи.

Распоряжение главы улуса

26.05.2010 N 725-р

ОБ ОТМЕНЕ РЕЖИМА

«ЧРЕЗВЫЧАЙНАЯ

СИТУАЦИЯ» НА ТЕРРИТО-

РИИ МО «НАМСКИЙ УЛУС»

На основании Федерального закона от 21 декабря 1994 года N 68-ФЗ «О защите населения и территорий от чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера, Постановления правительства РФ от 30 декабря 2003 г. N 794 «Об единой государственной системе предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций» и в связи с восстановлением нарушенных условий жизнедеятельности нанесенных в результате весеннего половодья, распоряжаюсь:

1. Отменить режим «Чрезвычайная ситуация» с 26 мая 2010 г. объявленную на основании распоряжения N 699-р от 21.05.2010 г. «Об объявлении режима «Чрезвычайная ситуация» на территории МО «Намский улус».

2. Контроль исполнения данного распоряжения оставляю на себя.

Глава улуса А. ИЛЬИН

БОЛЪОЙУН!

НАМҔА

«ЫРААС УУ»!

Ыраас ууну Нам с., Чернышевскай уул. 6-гар атыылаһаахха сөп. «РЕАЛ-право» ХЭТ дьизэтигэр (урукку «Народные промыслы» маҕаһын). Дьизээ тиэрдэн биэриэхпитин сөп. Баллоннаах уу сыаната — 150 солк.

Ыраас ууну иһиэн — чөл туруктаныан.

Тел. 42-6-00

Улуу Кыайы 65 сылыгар

БУ КЫРДЫК ДУО?

PDF Compressor Free Version

Аҕа дойдуну көмүскүүр уот-таах сэрии Кыайынан түмүктэммитэ 65 сыллаах үбүлүйүн улуус ветераннара, дыоно-сэргэтэ үрдүк көтөүллүүнэн көрүстүлэр.

Биһиги, Хатын Арыы нэһилиэтин ветераннара, нэһилиэн-ньэтэ эрдэттэн бэлэмнэнэн «Киэн туттабыт! Махтанабыт! Сүгүрүйэбит!» диэн девизтээх үлэ коллективтарын фестивалын ыыттыбыт. Улуустаагы фестивальга ситиһилээхтик кыттан I-кы ст. дипломунан наараадаланныбыт.

Кыайы Знамятын үс нэһилиэнньэлээх пууннарбыт пааматынньыктарыгар көрсөн тэрэһиннээхтик, үөрэн-көтөн туттубут. Үбүлүйдээх парадтар Кыһыл Дэриэбинэ, Граф Визергэр, Аппааньга буоллулар, сэрии, тыыл ветераннарын чистээтибит, наараадалары туттардыбыт, байыаннай кэмгэ бэрлэлэр хааһынан, харакилиэбинэн, «Наркомовскайынан» күндүлээтибит.

Бам ыйын 8 күнүгэр киэһэ 10 чааска Аппааньга, Кыайы скверигэр, сэрии толоонулар геройдуу охтубут биір дойдулаахтарбыт сырдык кэриэстэригэр 270 чүмэчини уматтыбыт, хас биірдиэлэрин ааттарын ааттаан, ахтан-санаан аастыбыт. Кыайы скверигэр фонтаммыт 7 чыһыла ттан үлэли турда, Намтан, Хамаҕаттан бэйэбит бөһүөлөктөрүбүтүтэн элбэх киһи сырытта, киэһэ хойукка диэри үнкүү, ырыа ыйргийдэ. Киэһэ 11 чааска Кыайы салюта сандаарда.

Сарсыныгар, бам ыйын 9 күнүгэр, улууска Кыайы парадыгар 60-ча киһилээх киірэн сэрии кэмнээҕи тыылы көрдөрөн аастыбыт. Хомойуох иһин, биһиги нэһилиэкпит парадка киіриитэ улуус телевидениетин хараҕар таба көстүбэтэх-

пит...
Дьэ, ити курдук, Кыайы күнүн үрдүк тэрэһиннээхтик, түмсүүлээхтик атаардыбыт. Бу тэрэһиннэри барытын нэһилиэк культуратын үлэһиттэрэ С. Пономарева, А. Винокурова, А. Охлопкова иилээн-саҕалаан өрө

күүрүүлээхтик ыыттылар. Бара махтал буоллун!

Мин суолга айанныы сылдьан дьонтон иһиттим, Улуу Кыайы 65 сылыгар аналлаах улуус ыһыаҕа Партизан нэһилиэгэр буолар үһү диэн. Ити кырдык дуо? Юбилейнай ыһыах тоҕо улуус киинигэр ыытыллыбатый? Туох мэхэйдирий? Кыалыбат буоллаҕына — нуруот баар. Нуруот күүһэ — көмүөл күүһэ!

Кырдык, улуус киин паарката кэлин сылларга улахан туох да тэрэһиннэр ыытыллыбат буоланнар, көрүүтэ-истиитэ суох туран алдыанна-кээһинэ, тулаайахсыйда... Ким көрөр-истэр пааркатай?

Улуус киинигэр Кыайы парадыгар кылдыан көрдөххө, ветераннарбыт барахсаттар бэйэлэрэ да аҕыйахтар, кырдык, доруобуйалара мөлтөөн, сорохторо кыайан хаампат да буолбуттар. Хата, сүрэхтэрин баҕатын сүһүөхтэрэ уйан, кэлэн кытты-

быттарыгар улуу махтал. Аны кэлэр Улуу Кыайы 70 сылыгар хастара тиийэр?

Мин сааһыран эрэр киһи өйдүбүрүбэр үбүлүйдээх ыһыах үһү киинигэр буолара ордук этэ дии саныбын. Тоҕо диэтэххэ, ааспыт 45, 50, 55, 60 сыллардаах үбүлүйдээх ыһыахтар хайдах курдук ыйргийэрдээхтик, тэрэһиннээхтик, өрө күүрүүлээхтик, үөрэн-көтөн ыытыллыбыттарай? Дьон-сэргэ биллннгэ диэри умнубат уонна улуус киинигэр биір-дэмит түмсүөхтэрин баҕараллара баа буолуо дуо? Улууска улуу дьоммут үбүлүйдээх ыһыахтарын төрөөбүт нэһилиэктеригэр ытар үчүгэй үгэс олохтонно. М. Аммосов төрөөбүтэ 115 сыллаах үбүлүйдээх ыһыаҕа Хатырыкка, Таллан Бүрэ 100 сыллаах үбүлүйдээх ыһыаҕа Бөтүнгэ — төрөөбүт нэһилиэктеригэр сүрдээх тэрэһиннээхтик барыттарын сылдыбыт дьон астынан кэпсииллэр.

Онтон 2011 сыл тохсунньутугар биір дойдулаахпыт, Хатын Арыы нэһилиэгэр төрөөбүт государственнай уонна политическай деятель И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 115 сылин туолар. Онон сибээстээн эһиили ыһыах, баҕар, биһиги нэһилиэкпитигэр буолуон сөп. Оччотугар нэһилиэккэ сана ыһыахтыр сир Аппааньга тутулуо диэн нэһилиэк аҕа баһылыга Ю.И. Слепцов былааныйыр.

Мин Партизан нэһилиэтин аатын-суолун намтаппакка туран, улуу Кыайы үбүлүйдээх ыһыаҕа улуус киинигэр, Намна, ыытыллара буоллар диэн түс бэйэм баҕа санаабын тиэрдэбин. Үбүлүйдээх ыһыахха кэлэр кыахтаах ветераннарбытын аҕалан үөрдөн-көтүтэн ыытыаххайын.

Е.П. РОЖИНА,
Хатын Арыы нэһилиэтин ветераннарын сэбиэтин председателэ, улуус, нэһилиэк бочуоттаах киһитэ, пенсионерка

2010 сыл — Россияҕа Учуутал сыла

ДЬОҢУН БЭЛЭХ

М.К. Аммосов аатынан Хатырык орто оскуолатын 80 сыллаах үбүлүйүн бэлиэтээтэ. Онуоха оскуола үбүлүйэ Кыайы 65 сылын, Учуутал сылын сэргэ биір сылга түбэһиспиттэрэ ордук суолталанна.

Оскуола тэриллиэбиттэн күн бүгүнүгэр диэри үлэтин-хамнаһын, ситиһиитин кэрэһалиир, ааспыт анаарар, инникини торумнуур кэккэ тэрэһиннэр үрдүк таһымнаахтык ыытыллынылар. Үбүлүйдээх үтүө күннэ үгүс ыалдыт, ветераннар, учууталлар, выпускниктар тоҕуоруһа муһунулар. Бэйэм кэккэ сылларга үлэ-лээбит оскуолам үбүлүйүгэр үөрө-көтө сылдьан, астынан кэллим.

Үбүлүй биір бэртээхэй тэрэһиннэн икки сана киһигэ күн сиirin көрөн, сүрэхтэниилэрэ буолла. Бастагы киһигэ «Буйун-учууталлар» диэн ааттаах. Аатыттан да көстөрүн курдук, бу таһаары Кыайы үбүлүйүн көрсө Хатырык оскуолатын буйун учууталларыгар анаммыт. Барыта 11 Аҕа дойдуну Улуу сэриитин кыттыылаахтара учууталлар тустарынан ахтылар, хаартыскалар, буйуттар бэйэлэрин этиилэрэ, олохторун-дьаһахтарын туһунан суруйуулар киірибитэр. Буйун-учууталлар Артемьев М.Н., Винокуров А.А., Дьяконов Н.М., Емельянов Г.И., Кривонорицын И.М., Марков П.А., Нектегаева А.К., Сивцев С.Т., Слепцов А.И., Слепцов Г.И., Татаринов И.А. тустарынан ааҕааччы балайда билсир кыахтаах. Киһигэ тэттик кээмэйинэн таһыллан, истин тылынан суруллан, ветераннарга эрэ буолбакка, нэһилиэнньэ, бар дьонго бэртээхэй бэлэ буолла.

Иккис киһигэ «Эн биһики оскуолабыт» диэн ааттаах. Бу кэргэнни учууталлар тустарынан киһигэ. Эмиэ сонун, сэргэх ис хоһоонноох бэртээхэй таһаары. Араас кэмнэргэ үлэлээн ааспыт, күн бүгүн үлэли сылдьар, оскуоланы иккис дьыэ оностон, өрө туһуу барыта 13 кэргэнни учууталлар тустарынан бэртээхэй суруйуулар, ахтылар, хаартыскалар манна түмүллүбүттэр: Татьяна Георгиевна, Николай Афанасьевич Атласовтар, Пелагея Ивановна (1 кэргэнэ) Анна Никитична (2 кэргэнэ), Алексей Иванович Слепцовтар, Анна Дмитриевна Яковлева уонна Иван Кириллович Попов, Матрена Алексеевна, Алексей Авксентьевич Винокуровтар, Анна Еремеевна, Семен Никифорович Ивановтар, Анна Кирсановна Романова уонна Софрон Семенович Лугинов, Федора Николаевна уонна Роберт Васильевич Уваровтар, Светлана Ивановна уонна Петр Кириллович Черепановтар, Прасковья Семеновна уонна Прокопий Никоневич Яковлевтар, Айтилина Алексеевна уонна Василий Ильич Ершовтар, Венера Николаевна уонна Михаил Иванович Лукиннар, Наталья Семеновна уонна Иван Романович Поповтар, Александр Яковлевна уонна Андрей Владимирович Ивановтар.

Бу киһигэттэн биір оскуола историятыгар балайда ахсааннаах кэргэнни учууталлар үлэлээбиттэр диэн бэлиэти көрөр, астыны, киэн туттуу эийиитэ үөскүүр.

Матырыйааллары оскуола учууталлара И.Р. Попов, Е.С. Петрова, З.Н. Готовцева, Г.В. Иванова педагогическай үлэ ветерана, Саха республикатын үтүөлээх учуутала М.Н. Попова салайытынан мунһан, түмэн онорбуттар. Киһигэлэри биіргэ үлэлэһэр тэрилтэлэригэр — Саха государственнай университетин типографиятыгар бэчээттэспиттэр.

Онон Хатырык орто оскуолатын администрацията үбүлүйдээх сылга сөптөөхтүк дьаһанан, толкуйдаан улахан суолталаах, дириг ис хоһоонноох бэртээхэй киһигэлэри бэчээттэспитэ хайҕалаах суол.

Улуус үөрэтин тэрилтэлэрэ хатырыктартан холобурданан, история араас хайыскаларынан манньк кэскиллээх үйэтити дьыалатынан күүскэ дьарыктанналара бэрт буолуо этэ.

М. ИГНАТЬЕВА,
үөрэх управлениета

ВETERAN УЧУУТАЛЛАРЫ КӨРҮСТҮБҮТ

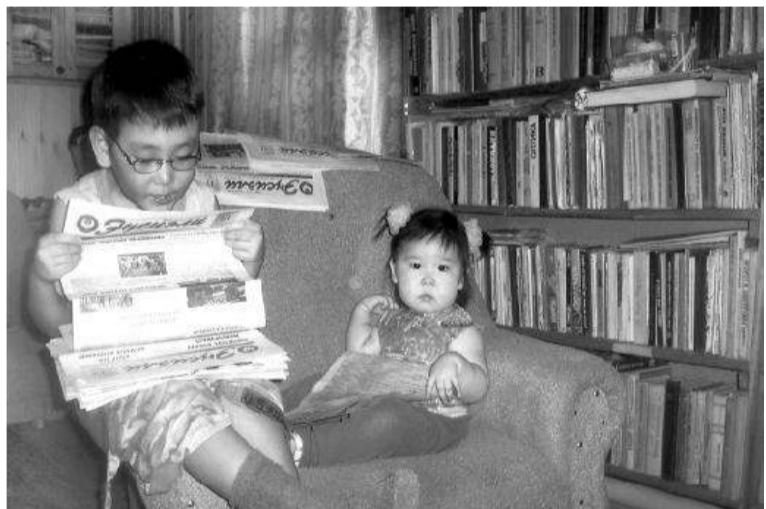
Учуутал сылыгар Хамаҕатта орто оскуолатын ветеран учууталлара республика араас муннуктарыттан үөрүүлээх түгэннэ муһунулар. Киһилэргэ «Кэскил» балаҕан аанын тэлэччи аһан, көмүлүүк оһох сылааһынан илгийдэ. Манньк улахан тэрэһини «Күбэй» түмсүү иилээн-саҕалаан ытта, салайааччы «Кэскил» балаҕан салайааччыта Ольга Ивановна Новгородова. Олохтоох дьаһалта аатыттан Г.Ф. Габышева ветеран учууталларга үөрэтиигэ сүрүн кылааттарын иһин грамоталары туттаран кырдыас учууталларбыт сүргэлэрэ көтөүлүннэ. Ол кэннэ нэһилиэк Ытык киһитэ, ветеран учуутал, нэһилиэк кырдыастарын сэбиэтин председателэ Тамара Ивановна Бурнашева бары мустубут ветераннары эҕэрдэлээтэ уонна оскуолабыт туһунан кылгас ахтыы онорон эдэр саастарын санаан ыллылар. Е.М. Шапошников аатынан Хамаҕатта орто оскуолатын дьаһалтатын уонна профкомун аатыттан профком председателэ Маргарита Анатольевна Мухина эҕэрда тылын эттэ, махтал сурук туттарда уонна учууталлар ансаамбыллара ыламырыаларын бэлэхтэтилэр. Бу кэннэ ахтыы, ирэ-хоро кэпсэти, оонньуу-көр саҕаланна.

Биһиги «Илдьит» куруһуок корреспондентнара оскуолабыт музейыгар хаалар бэрт интэриэһинэй ахтыылары сурунубут, ветеран учууталларбытын кытта көмүлүүк тула олон ирэ-хоро кэпсэтибит, хаартыска түстүбүт. Хас да сыл муспут араас матырыйаалларын сэргии көрдүбүт. Ол курдук, Хомус музейин тэрийсээччи, республика бары билэр киһитэ Анна Егоровна Корякина-Гуляева хас да омуқ хомуһун аҕалан оонньоон иһитиннэрдэ. Люция Михайловна Васильева айбыт хоһооннорун доһуйа аахтыбыт. Кырдыас дьоммутун Учуутал сылынан уонна Кыайы 65 сылынан өссө тегүл эҕэрдэлибит. Оскуолабытын мэлдьи ахта-саныы сылдыһын, күүс-көмө, өйөбүл буола турун.

Ньургуйаана КУДРИНА, Сахаяна СЛЕПЦОВА,
«Илдьит» пресс-киин корреспондентнара, Е.М. Шапошников аат. Хамаҕатта орто оскуолатын 11 кыл. үөрэнээччилэрэ

Конкурска

«ЭНСИЭЛИЛИИН БИИРГЭ»

Улуустаагы «Энсиэли» хаһыат тэриллибитэ 75 сылынан сибээстээн, «Энсиэлилин биіргэ» диэн ааттаах фотоконкурс балаһыанньата олунньуга бэчээттэммитэ. Санатан эттэххэ, конкурс түмүгэ бдь. алтынны 8 күнүгэр хаһыат үбүлүйдээх тэрэһинигэр тахсыаҕа. Сүрүн ирдэбиллэртэн сорохторо: кээмэйэ 9x15 см буолуохтаах, үрүн-хара эбэтэр өгнөөх буолуохтаахтар. Итиэннэ хайаан да «Энсиэли» хаһыаттаах кадрдар эрэ кытталлар. Улуу Кыайы 65 сылынан сибээстээн, матырыйаалларга ыктаран, конкурспутун бдь. балаҕан ыйын 1 күнүгэр диэн уһатар буоллубут. Кыайылаахтарга I, II, III миэстэлэр ананыахтара.

Бүгүн конкурска киірибит үлэлэртэн Нам сэл. Ленскэй уул. 5 N-гэр олорор Елизавета Иннокентьевна Сабарайкина түһэриилэриттэн биір хаартысканы бэчээттибит. Хаартыскаҕа 1 саастаах Уйгулаана Винокурова уонна 5 саастаах Айтал Егоров олороллор.

Г. ЭВЕРСТОВ

Хаартыскаҕа: Уйгулаана: « Убаай курдук хаһан «Энсиэлини» ааҕар буолабын!»

Е.И. Сабарайкина түһэриитэ

АҒЫАХ ТЫЛ МИНЬИГЭС

Намтан төрүттээх Вика Шестакова бам ыйын 7-9 күннэригэр Чебоксары куоракка ыытыллыбыт Бүтүн Россиятаагы олимпийскай сүүмэрдэммит күрэхтэһиигэ тройной ыстаныга кыһыл көмүс мэтээли ылла. Кини тройной ыстаныга республикаҕа көрдөрүт рекорда 12 м 80 см. 2005 с. олохтоммут рекорду 27 см-нан куоһарбыта. Онон Россия юношескай сүүмэрдэммит хамаандатын састаабыгар киірін бам ыйын 21-23 күннэригэр Москваҕа буолбут Европейскай олимпийскай күрэхтэһиигэ кыттыбыта. Онтон Чебоксары куоракка үһүнү ыстаныга Вика 5 м 62 см ыстанан 8-с миэстэҕэ тахсан финалга киірди. Спортсменка кыыспыт Нам улуһун аатырда сылдырыттан үөрөбит.

Ааспыт нэдиэлэҕэ байыаннай кэм буолаһына хайдах бэлэмнээх олоһорбутун бэрэбиэркэлиир дьыалабыай оонньуу буолла. Оонньууну куораттан кэлбит бэрэстэбиитэллэр ыытылар. Улуус баһылыга А.И. Ильин кыттан тэрэһини ыытыста. Улуус баһылытын бастагы солбуйааччы Н.В. Слепцов бу тэрэһи э кыттыны ылла. Байыаннай кэм э нэһилиэнньэни саамай наадалаарынан хааччыйар, ара ачылыыры тэрилтэлэр (ис дьыала отдела, балыһа, РЭС, «Сахателеком», маҕаһынар, почта, тыа хаһаайыстыбатын управлениета о.д.а.) салайааччылары хайдах бэлэмнээх олоһоллорун отчуоттаатылар. Киһилэргэ үгүс ыйыты бэрилиннэ. Салайааччыларбыт ыйытыларга сөпкө хоруйдаан куораттан кэлбит туһааннаах үлэһиттэр хайҕалларын ыллылар. Онон Нам улуһуна байыаннай бириэмэҕэ сүннүүнэн бэлэмнээх олоһор диэн түмүк оһулуна.

В. РЫКУНОВА

Сэрэтиллибит — ол аата көмүскэммит!

Бу халаан уута биһиги улууспутугар бийыл күүскэ ылбытынан сибээстээн, кишечнэй инфекция тархыаарынаа тарханар куттала баар. Онон улууспут олохтоохторун ыарыы турбатын уонна тархаматын туһугар сэрэхтээх буолун дьэн балыһа үлэһиттэрэ сэрэтэбит.

Кишечнэй инфекцияҕа киирсэллэр — дизентерия, сальмонеллез, коли-инфекция уонна бактериальной, вируснай гастроэнтериттэр, гепатит А.

Бу ыарыылар тарханар көрүнгөрүнэн буолаллар — инфицированной астан, ууттан, ыалдыбыт киһиттэн уонна кирдээх илиинэн. Дэлэбэ бу инфекциялары «кирдээх илии» ыарыыта дьэн ааттыахтара дуо? Тоҕо диэтэр, дизентерия фекально-оральной көрүнгөрүнэн тарханар. Онон бу сааскы халаан уутун түмүгүттэн биһиги өрүспүт уутун санитарно-бактериологической туруга үчүгэйэ суоҕун дьон бары да биллэлэрэ буолуо.

Бу ыарыылар ордук оҕолорго кутталлаахтар. Тоҕо диэтэр, оҕолор үксүн илии-

лулар да, хайаан да бырааска баран анализтары туттаран, сөптөөх эмтэни күүһүнэн, ыалдыбыт киһи түргэнник үтүөрүгүгэр уонна элбэх киһини сутуйбатыгар тиэрдэр. Онтон ыарыһах бэйэтэ эмтэнэ сатыы сыгтаһына, клиниката стертай буолан хаалан диагноһа бириэмэтигэр сөпкө турбакка, ыарыыта өр кэмгэ эмтэниэн сөп уонна үтүөрбүт курдук да буолбутун иһин, бактерионоситель буолуон сөп.

Бактерионоситель дьэн — туруга до-руобай курдук эрэри, ис организмгар кишечнэй инфекция микробун носитель баар буолар. Маны анализ эрэ түмүгүнэн быһаарыллар. Бу бактерионосительлэр сылдьан эрэ скрывает инфекцияны тархатааччынан сылдьаллар.

Кишечнэй инфекцияҕа профилактика-ката буолар:

- ырааһы тутуһуу, бу ордук кыра оҕолоох ыалга сыһыаннаах;
- ууну оргутан баран туттуллар;
- буорту буолбут астары аһааман;

ИС ИНФЕКЦИЯТЫТТАН СЭРЭХТЭЭХ БУОЛУН

лэрин сууммакка эрэ аһыыллар-сииллэр, кирдээх ону-маны айахтарыгар уктан ылыахтарын сөп. Ол иһин бу кишечнэй инфекция тархаматыгар төрөппүт оҕотун личнэй гигиенэҕэ үөрэтэрэ улахан оруолу оонньуу уонна куттала дьэн буолар, кыра оҕолор кишечнэй инфекциянан ыарыйдахтарына — стертай форматынан ыалдыбаллар, ол эбэтэр өр кэмгэ биллэрбөккө сылдьахтарын сөп.

Манна даҕатан эттэххэ, кишечнэй инфекциянан ыарыйдахха маннайгы симптомунан буолар: ыалдыбыт киһи температурата 38-39 кыраадыска дылы үрдүүр, сэннээтэ суох буолар, хотуолуур, иһэ быһа тутан ыалдыар, элбэхтик сыптарыйар, онтуката соробор салахайдаах уонна хааннаах буолуон сөп.

- ыалдыбыт киһини эрдэ бырааска көрдөрөн, анализтары туттаран, сөптөөх эмтэни оҕоһулар;
- ыалдыбыт уонна контактаспыт киһини изоляциялааһын.

А.Е. ЕФИМОВ,
быраас-инфекционист

Быйыл биһиги улуус-путугар ис ыарыыта ханнык да сыллардааҕар элбэх. Ол курдук, элбэх киһи хабыылаах ис ыарыыта (2 хэпшыка) буолла. 2009 с. сыл устата 5 түбэлтэ дизентерия эбит буоллаҕына, 2010 с. түөрт ый дааннайынан 23 түбэлтэ, о.э. 21,7% үрдээтэ. Хатырыкка — 3, Намна — 15, Хама-баттаҕа — 5. Ол иһигэр 14-гэр дьэри — 12, 1-2 сааһыгар — 3, 3-6 сааһыгар — 4.

Билигин туругунаан сааскы уу аналиһа санитарнай-гигиенической лаборатория ыам ыйдааҕы түмүгүнэн: ыам ыйын устата барыта 61 проба уу чинчийиллибиттэн, 40 — уу санитарнай нуормага эппиэттээбэт, о.э. 65,5%. Ол иһигэр водозабортан — 6 уу бэрэбиэркэлэммиттэн, барыта эппиэттээбэт. Оҕо тэрлэтэлэриттэн, сайынны лаабырдартан — 30 уу, 17 эппиэттээбэт, о.э. 56,6%, үүт тутар астыыр тэрлэлэртэн — 4, эппиэттээбэтэ — 1. Эвакоуун — 16, 15 уу эппиэттээбэт. Общепит, маҕаһын, ОПУ тэрлэтэйттэн — 5, 3 эппиэттээбэт.

Ордук ханнык көрдөрүүлэр эппиэттээбэттэрий: өң, цветность, мутность, осадок, окисляемость, ГОСТ нуорматыгтан хас да төгүл үрдүк көрдөрүүлээх.

Бактериологической лаборатория допсайа 59 проба уу чинчийиллибиттэн, 13 эппиэттээбэт, о.э. 22,0%. Водозабор — 6, барыта эппиэттээбэт.

ИС ЫАРЫЫТЫТТАН ХАРЫСТАНЫН!

Сайынны оҕо лаабырда — 12, эппиэттир — 12. Үүт тутар астыыр тэрлэтэлэр — 3, онтон 1 эппиэттээбэт. Оҕо тэрлэтэлэрэ — 20, эппиэттээбэт — 6, о.э. 30%. Эвакуационнай пуун — 12, эппиэттээбэт — 5. Общепит, маҕаһын, ЛПУ тэрлэтэлэриттэн — 5, 2 уу эппиэттээбэт.

Бактериологической көрдөрүү микробнай састааба нуорматыттан 2-3 төгүл үрдүк. Билигин иһэ олоор уубуту сааскы уу киртийэн турдаһына, «Акватабс» таблеткалар дезинфекциялаамыт буолуохтаах. Санитарнай-гигиенической лаборатория ыам ыйдааҕы көрдөрүүтүнэн, 61 проба уу дезинфекцияланыхтааһыттан, 10 эр уу пробата дезинфекциялаамыт.

Саамай киһи дыксынэрэ — оҕо тэрлэтэлэригэр иһэр уубут дезинфекцията барбата, мантан сылтаан ис ыарыылар тарханары сөп. «Акватабс» таблетка — уу микробнай састаабын ырааһырдар, бактерияларын өлөрөр. Фруктаны, оҕуруот аһын, итии оргуйбут уунан сууйулуохтаах.

Биир сүрүн оруолу ис ыарыытын тархатааччынан сахсырҕа буолар. Сахсырҕа 153 араас сыстыганнаах ыарыылары тархатар, ол иһигэр дизентерияны. Дизентерийнэй палочка

киһи ис органыгар киирэн биллибэккэ 12-18 ч., соробор нэдиэлэ устата инкубационнай периодка сылдьар, ол кэнниттэн ыарыы биллибитинэн барар. Киһи температурата 38-39 буолар, иһэ ыалдыар, туалекка чаастатык сылдьар, күнгэ уончата да буолуон сөп. Хотуолуур, төбөтө ыалдыар, сэннээтэ суох буолар. Манньык ыалдыбыт киһи түргэнник көрдөрүөхтээх.

Сыстыганнаах ыарыы тахсыбатыгар биир сүрүн суолтаны аһы-үөлү оҕорон таһаарар объектар, сайынны оҕо лаабырда, площадькалар санитарнай туруктара буолар. Манна санитарнай ирдэбили кытаанахтык тутуһуу, ырааһы, сууйууну, ыраастааһыны, дезинфекцияны хааччыйы сөптөөхтүк уонна кэмигэр ытыллыахтаах. Дезинфекцияҕа таблеткалар туттуллар («Жавелион», «Хлормикс», «Хлормисепт», «Диохлор»), онтон туалекка, помуйа дьааматыгар хлорнай известь кутулар, ууга «Акватабс» таблетка туттулар.

Бу ыйыылары туһанан ис ыарыыларыттан харыстанарга ынҕрабыт!

В.С. ДАНИЛОВА,
ФФГУЗ ЦГ и Э эпидемиолога

Предупрежден — значит, вооружен!

ОСТРАЯ КИШЕЧНАЯ ИНФЕКЦИЯ

Острые кишечные инфекции (ОКИ) представляют собой обширную группу инфекционных заболеваний, вызываемых патогенным энтеробактериями. Характеризуются преимущественным поражением желудочно-кишечного тракта, сопровождающиеся рвотой и поносом. В большинстве случаев наблюдается диарея и явления интоксикации организма. Иногда отмечается бессимптомное течение болезни, которое сопровождается выделением патогенных и условно-патогенных возбудителей - состояние бактерионосительства (вирусоносительства).

В Намском районе по итогам 1 квартала 2010 года эпидемиологическая ситуация по кишечным инфекциям остается напряженной. По состоянию на 1 апреля 2010 года всего зарегистрировано 21 случаев больших инфекционными заболеваниями, что по сравнению с 2009г. показатель заболеваемости выше и составил 92,8 % на 100 тыс. населения. В структуре кишечных инфекций занимают:

* 100% - ОКИ неустановленной этиологии, которых всего зарегистрировано 8 случаев, показатель 35,3 на 100 тыс. населения (в 2009г. — 0).

* 100% - Дизентерия — 13 случаев, показатель 57,4 на 100 тыс. населения (в 2009г. — 0).

Причиной острой кишечной инфекции являются бактерии. Некоторые из них вырабатывают токсины, вызывая симптомы, другие растут на кишечной стенке. От больных и носителей инфекции микробы выделяются во внешнюю среду с испражнениями, рвотными массами. Практически все возбудители кишечных инфекций чрезвычайно живучи. Они способны подолгу существовать в почве, воде и даже на различных предметах. Например, на ложках, тарелках, дверных ручках и мебели. Кишечные микробы не боятся холода, однако все же предпочитают жить там, где тепло и влажно. Особенно быстро они размножаются в молочных продуктах, мясном фарше, студне, киселе, а также в воде (особенно в летнее время). В организм здорового человека возбудители кишечной инфекции попадают через рот: вместе с пищей, водой или через грязные руки. Например, дизентерия может начаться, если попить воду из-под крана, парное (некипяченое) молоко или поесть сделанную из него простоквашину, творог или сметану. Кишечную палочку можно съесть вместе с некачественным кефиром или йогуртом. Стафилококковая инфекция комфортно себя чувствует в испорченных торгах с кремом.

Что происходит?

Изо рта микробы попадают в желудок, а затем в кишечник, где начинают усиленно размножаться. Причиной заболевания становятся яды, которые выделяют микроорганизмы и повреждения пищеварительного тракта, которые они вызывают. Кишечные инфекции могут протекать как острый гастрит (с рвотой), энтерит (поносом), гастроэнтерит (рвотой и поносом), колит (с кровью в экскрементах и нарушением стула), энтероколит (с поражением всего кишечника). После попадания микробов в организм заболевание начинается через 6-48 часов.

Кишечными инфекциями люди чаще болеют летом. Это связано с тем, что в жару мы пьем больше жидкости, а значит желудочный сок, убивающий вредные микробы, разбавляется. Кроме того, летом чаще пьем некипяченую воду.

Чем опасно?

Все кишечные инфекции опасны тем, что из-за рвоты или поноса происходит обезвоживание организма. Результатом могут стать почечная недостаточность и другие осложнения.

Как распознать?

Кишечные инфекции, как и все остальное инфекционные заболевания, всегда случаются неожиданно. В самом начале заболевания человек чувствует слабость, вялость, у него может испортиться аппетит, заболеть голова, и даже повыситься температура. Очень похоже на отравление или даже на ОРЗ. Ничего страшного, думает человек, глотает всякие антибиотики или активированный уголь и ждет, когда же ему станет лучше. Однако лучше не становится. Наоборот, появляются новые проблемы: тошнота и рвота, схваткообразные боли в животе, понос и примесь слизи, гноя (при дизентерии — с примесью крови). Может беспокоить жажда и озноб.

Диагностика

Чтобы определить причину заболевания, врач интересуется, например, был ли ребенок в контакте с источником инфекции (употреблял ли какую-либо не-

доброкачественную пищу, был ли в контакте с большим животным или человеком); как долго наблюдаются симптомы, каковы они и как часто возникает рвота или жидкий стул. Врач учитывает и возраст ребенка. Уже через 24 часа после развития острой кишечной инфекции у детей младше 6 месяцев может возникнуть обезвоживание вследствие активной потери воды и солей. Однако у ребенка любого возраста возможно обезвоживание в течение суток, если рвота и понос тяжелые, а введение жидкости не восполняет их потерю. При обезвоживании у больного отмечаются плохой аппетит, сухость во рту, повышение температуры тела и уменьшение количества мочи, жажда и снижение веса.

Лечение

Если состояние больного на глазах ухудшается, срочно вызывайте «Скорую помощь», для этого при нарастающих признаках необходимо обратиться к специалисту гастроэнтерологу или на консультацию к инфекционисту.

Лечение кишечных инфекций является комплексным и включает в себя: борьбу с микробными ядами, самими микробами, а также с обезвоживанием организма. Кроме того, больные должны соблюдать правильную диету и с помощью специальных препаратов восстанавливать нормальную микрофлору кишечника.

Профилактика

Характеристика эпидемического процесса острых кишечных инфекций при разных путях передачи: пути передачи и проявления эпидемического процесса (водный путь передачи возбудителя, пищевой путь передачи, контактно-бытовой путь передачи).

1. Водный путь передачи осуществляется при употреблении сырой воды для питья и приготовления освежающих напитков. Во избежание кишечных инфекций необходимо употреблять только свежее кипяченую воду либо чистую воду заводского разлива.

2. Пищевой путь передачи инфекции реализуется в двух вариантах. Во-первых, микроб-возбудитель может содержаться в сырой пище (молоко и молочные продукты, овощи, арбузы, фрукты, сырое мясо, рыба, яйца). Поэтому все продукты, которые могут быть подвергнуты термической обработке (кипячение, варка, тушение и т.п.), должны употребляться не в сыром, а именно в обработанном виде. А те, которые нельзя варить или жарить, должны быть тщательно вымыты чистой водой, соблюдать правила и сроки хранения пищевых продуктов. Во-вторых, после кулинарной обработки пища может загрязняться (инфицироваться) больным человеком или носителем инфекции. Таким же образом подвергаются микробному обсеменению мороженое, пирожные, компоты и соки из свежих фруктов, салаты из овощей и т.д. Поэтому опасно покупать мороженое, готовые фабричные и разливные напитки у неизвестных лиц (уличная торговля, неопытные продавцы). Готовую к употреблению пищу необходимо накрывать пищевой пленкой, либо в холодильнике. Для защиты от мух оконные и дверные проемы закрывают мелкими сетками или марлей.

3. Контактнo-бытовой путь передачи инфекции реализуется через игрушки, книги, посуду, детские соски, при рукопожатиях. Необходимо регулярно мыть детям руки, принесенные с улицы игрушки, велосипеды и другие, предметы нужно вымыть с мылом.

Во избежание распространения кишечных инфекций, больного или подозрительного на заболевание ребенка необходимо изолировать от других детей до осмотра врача. В комнате больного два раза в день проводят влажную уборку с раствором хлорамина (с применением дезинфицирующих средств); посуду и белье больного замачивают в растворе хлорамина или стирального порошка на 1 час, затем кипятят.

Помоги себе сам, желаем вам здоровья!

М.М. ПАРНЯКОВА,

старший специалист ТО

управления Роспотребнадзора

С л о в о о к о л л е г е

Бочкарева Лена Владимировна после окончания ЯГУ в 1982 году свою педагогическую деятельность начала учителем географии Усть-Майской средней школы, затем преподавателем в Намской средней школе №1 с. Намцы.

Она впервые начала работу со мной ещё в стенах средней школы с 1997 года, где сумела создать хороший учебный кабинет, отвечающий всем необходимым современным требованиям.

В 1994 году в гимназии стала работать заведующим кабинета географии. Лена Владимировна принимала самое активное непосредственное участие в зарождении всех традиций нового инновационного учебного заведения, создании и становлении ученического и учительского коллективов. Постепенно появились опыт работы и методические разработки, какие-то первые достижения и результаты. Как учитель географии способствовала рождению первых туристических слетов гимназии, когда все учителя и учащиеся выезжали на двухднев-

ла свою работу с продления и составления долгосрочных договоров о совместной работе с факультетами ЯГУ и научно-исследовательскими институтами ЯГУ и Академии Наук. Особенно удачен был договор с составлением Институтом биологических проблем и криолитозоны, когда научный сотрудник института Соломонов Никита Гаврилович дал согласие на организацию и помощь в руководстве совместной исследовательской работы по программе «Энсиэли» и ученые института Шурдук Инна Федоровна и Ефимова Айталлина Павловна подключились к многолетней работе с учениками по исследованию флоры и фауны Намского улуса. Уже второй год ведется работа с учеными Якутского ботанического сада по изучению приживаемости посадок культурных кустарников на территории Хатырыкского культурного комплекса. Следующим удачным шагом явилась связь с Институтом неметаллических материалов, позднее Институтом проблем нефти

Дьэ кэргэн — олох онкула

ГРАН-ПРИ —
ХАМАБАТТА ЫАЛЫГАР

Аспыт нэдиэлэ бүтүүтүгэр А. Шестаков аатынан улууспут культуратын киинигэр улуус дьаһалтатын иһинэн үлэлиир оҕо уонна дьэ кэргэн отделын уонна «Ленскэй нэһилиэк» МТ «Сайдам ыал» общественной түмсүүтүн тэрийиилэринэн эдэр дьэ кэргэттэр «Сайдам ыал-2010» диэн улуустаагы конкурстар олус тэрээһиннээхтик, көхтөөхтүк буолан ааста.

Аан дойдуга дьэ кэргэн күнэ 1993 сылтан биллэриллибитэ. Ити кэмтэн ыла биһиги улууспутугар бу бэлиэ күн араас тэрээһиннэринэн бэлиэтэнэн кэллэ.

Быйылгы конкурс саҕаланьытыгар дьэ кэргэн отделын кылаабынай специалиһа Т.Н. Степанова үлэ-хамнас туругун туһунан иһитиннэри оҕордо уонна үөрүүлээх быһыыга-майгыга 61 сыл устата биригэ дьоллоох олоҕу олонор кэлбит сэри, тыыл уонна үлэ ветераннарыгар, иллээх дьэ кэргэн — Михаил Яковлевич Колесовка, Акулина Алексеевна Сивцева республика бастыг дьэ кэргэттэрин Бочуотун кинигэтигэр киллэриллибиттэрин бигэргэтэр сибидиэтэлистибэни уонна СР Президентэ В.А. Штыров 15 тыһ. солк. бириэмийэтин, 59 сыл биригэ олобут Прасковья Николаевна, Гаврил Кондратьевич Ядрихинский дарга (Фрунзе) СР вице-президиент Махтал суругун, Сергей Семенович Жирков (Хамабатта) «Алаапшый» дьэ кэргэн биригээдэтигэр СР правительствотун Гранын кыайыылааҕын сертификатын туттартаата.

Киинэлэри сэргэ улууспут бастыг дьэ кэргэттэрэ араас таһынаах наһарадаларынан бэлиэтэннилэр:

— Улуус дьэ кэргэнгэ отделын Махтал суругунан уонна анал бириһинэн «Дьэ кэргэн библиотэка» диэн видеороликка республиканскай конкурс кыайыылааҕа Ирина Сергеевна Находкина лаах.

— Улуус бастыг дьэ кэргэттэрэ диэн Бочуот кинигэтигэр киллэриллибиттэрин туһунан сибидиэтэлистибэни:

- Елена Ионовна, Яков Константинович Хабаровтар (Үдэйд);
- Мария Егоровна, Владимир Саввич Эверстовтар (Хатын Ары);
- Татьяна Макаровна, Николай Константинович Соловьевтар (1 Хомустаах);
- Дария Павловна, Николай Егорович Никоновтар (Түбэ);
- Мария Амбросьева, Григорий Николаевич Сокольниковтар (Модут).

«Далбар хотун» сурунаалга сурутууну ытыгыга бастаабыттарга: «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыгын солб. С.Д. Кобяковаҕа, нэһилиэк депутата В.В. Поповаҕа, «Хатын Ары» МТ дьаһалтатын кыл. специалиһа Н.Д. Сивцеваҕа, «Салбаг нэһилиэгэ» МТ кыл. специалиһа Т.Н. Аргуноваҕа сурунаал кылаабынай редактора, бириг дойдугаахпыт Аита Ефимовна Шапошникова Махтал суруктары уонна «Далбар Хотун» сурунаалга сурутууну бириис быһыытын туттартаата.

Бу тэрээһини көрө уонна кыттааччылары өйүү, көх-нэм буола кэлбит дьон бастыг ыаллары уһараабат дохун ытыс тыаһынан эбэрдэлээтилэр. Дьэ, маньык үөрүүлээх чаас кэнниттэн «Сайдам ыал-2010» диэн күрэхтэһии саҕаланарын туһунан биллэрдилэр. Конкурса 4 ыал 4 түһүмэххэ бастыг ааты быһдыастылар (бэйэни ылбаайдык билиһиннэри, «Эн уонна мин» оонньуу (боппуруостарга эппиэт), «Мин дьэ кэргэним сүрүн тутула», киэһэни таһас). Күрэхтэһии кэлбит дьэ кэргэттэр бэйэлэрин дьарыктарын, олохторун, интэриэстэрин, дьобурдарын уо.д.а. кэпсири, көрдөрөр быыстапкаларын туруордулар. Кыттааччылар олус кэрэтик, сэргэхтик таһан-симээн, оҕостон-тэринэн кэлбиттэр. Биригтэн бириг үчүгэй, сонун саналаах-ингэлээх, дьобурдаах, урагылаах сэргэх дьэ кэргэттэр бэйэ-бэйэлэриттэн хаалсыбакка эгил-тэгил тардыһан киристилэр.

Түһүмэхтэр быыстарыгар дьэ кэргэттэр музыкальнай нүөмэрдэринэн көрөөччүлэри сэргэхситтилэр.

Дьүүллүүр сүбэ быһаарбытынан бу конкурса кыайыылааҕынан Хамабатта таттан сылдьар эдэр ыал Туяра, Петр Абрамовтар табыстылар уонна Гран-при хаһаайыһынан буоллулар. Киинилэргэ 5 тыһ. солк. суумалаах анал бириһии А. Шестаков аатынан культура киинэ (дир. В.В. Коллашникова) уонна «Ленскэй нэһилиэк» МТ «Сайдам ыал» общественной холбоһуга (сал. К.В. Васильева) туттардылар.

Номинацияларга тигистилэр:

- «Кэскиллээх ыал»: Елена, Василий Табуановтар (1 Хомустаах), дьэ кэргэн отделын анал бириһинэн;
- «Иллээх ыал»: Венера, Василий Устиновтар (Партизан), Парниковтар уонна Васильевтар бириһитэринэн;
- «Талба талаан»: Наталья, Петр Дьячковский дар (Хатын Ары), ыччат социальнай-психологическай киин бириһинэн.

Конкурса кыттан бастаабыт, номинацияларга тиксигит дьэ кэргэттэри нэһиликтэр дьаһалтала, общественной түмсүүлэр, доротторо, аймахтара ис дууһаларыттан истинник эбэрдэлээтилэр, бэйэлэрин сэмэй бэлэхтэрин туттартаатылар.

Бу да, урукку да маньык тэрээһиннэргэ сылдьан улууспутугар сэргэх, дьонун, туруктаах олохтоох, дьонго-сэргэҕэ кэрэхсэнэр, холобур буолар ыал үксээтэр үксээн иһэллэр эбит диэн олус үөрөбүт, санаабыт көтөүллэр.

Иннокентий ИВАНОВ

Бэлиэ көрсүһүүлэр

«ҮРДҮК ИИРЭ» АРЧЫЛАННА

Сотуртаабыта Хатырык сиригэр тутулулубут «Үрдүк Иирэ» туристическай историко-архитектурнай комплексы, киһи барыта сөбө-махтайа көрөр үтүкөн тутуутун «Орион Групп» ХЭТ салайааччыта Доберт Уваров Саха сирин биллэр алгысчытыгар, РФ культуратын үтүөлээх үлэһитигэр, СР үтүөлээх артыһыгар, культура колледжын төрүт культура преподавателигэр Афанасий Федоровка көрдөрдө, эбии тутууларыгар сүбэ-ама ылла.

Афанасий Семенович үчүгэй кэрэ айылҕалаах сиргэ сүүнэ улахан араас архитектурнай тутуулары көрөн наһаа сөбүлээтэ. «Сааскы күн үөрбүтүү сандааран чабыллыда, дьылбыт эрдэлээн от-мас барыта көөрбүтү, айылҕа барыта уһукта турар кэмэ кэллэ, бу нээх дьэ о үөрүүнү-көтүүнү аҕалын, Доберт Робертвич дьү нээх патриот, туппута барыта табылыннын, саҕалаабыта барыта үтүө түмүктэннин» диэн албаата, арчылаата.

**Альбина КУЛИЧКИНА,
Хатырык**

УЧИТЕЛЬ УЧЕНИЧЕСКИХ
ПРИЗНАНИЙ

ный поход с ночевкой, песнями у костра, с веселыми дискотеками и дружескими шаржами, над которыми смеялась вся гимназия. В эти же первые годы работы гимназии удалось создать именно ту прочную платформу, на которой потом родился тот коллектив, который постепенно стал одним из лучших в республике. Безусловно, вклад Лены Владимировны в создание этого коллектива значителен.

В 1995 – 1996 году Лена Владимировна стала классным руководителем 5 «а» класса, выпуск которого состоялся в 2000 году. Из года в год кропотливо она создавала дружный сплоченный класс, который стал одним из наиболее активных и сильных в гимназии. Одиннадцатый класс окончили 17 человек. Дьяконова Варя, один из Президентов гимназии, стала золотой медалисткой, а Гуляева Шура, Феоктистова Туяра и Ядреева Вика – серебряными. Все выпускники поступили в высшие учебные заведения страны и сегодня они уже стали специалистами и успешно работают в различных отраслях республики. Дьяконова Варя стала преподавателем английского языка в ЯГУ и в этом учебном году уже дважды привозила к нам в гости иностранных преподавателей, которые не только знакомились с работой гимназии, посещали уроки у учителей иностранного языка, но и учителям и учащимся было очень интересно и полезно общаться с иностранцами на английском языке.

Второй выпуск у Лены Владимировны состоялся в 2007 году. 11 класс окончили 18 человек. Антонова Дуня, Емельянов Боря, Коллашников Саша – с золотой медалью, Делахов Дима – с серебряной медалью. В этом классе было очень много олимпиадников, победителей и призеров НПК «Шаг в будущее», различных конкурсов на улусном и региональном уровнях. Надо отметить, что Лена Владимировна умеет добиваться максимальных результатов у своих учеников, до конца используя все их индивидуальные способности. Её выпускники до сих пор не теряют тесных связей со своей классной руководителем, с гимназией, активно помогают во всем, принимают участие во многих мероприятиях.

Её руками сделан хороший учебный кабинет географии, который неоднократно занимал на смотрях учебных кабинетов призовые места. Много сил, времени учительница уделяет внедрению в учебный процесс новых информационных технологий, созданию рабочего места учителя и ученика. Результатом успешной работы учителя являются призовые места на предметных олимпиадах по географии улусного, регионального и республиканского уровней. Безусловно, в этом велика роль организации летних комплексных экспедиций, проводимых под руководством учителей биологии, географии. Эти экспедиции стали наиболее продуктивными после общения с ним научных сотрудников института биологии по программе «Энсиэли». В результате учащиеся смогли собрать прекрасный материал для своих докладов, высоко оцененных на уровне республиканского НПК «Шаг в будущее», а совместная работа со студентами 1 – 3 курса БГФ во время их летней учебной практики в районе Хатырыка, является не только хорошей профориентацией, но и учит детей совершенно по новому подходить к исследовательской работе, на уровне студенческих курсовых. Из года в год растет качество докладов учащихся и результативность на различных конкурсах, научно-практических конференциях. Только в этом учебном году на республиканскую НПК «Шаг в будущее» представлен 21 доклад, из которых 10 удостоены дипломов различной степени.

Лена Владимировна с 2001 года работает заместителем директора по научно-методической работе. Она успешно продолжила работу начатую Кириллиной Светланой Васильевной и Никитиной Валентиной Максимовной. Научно-исследовательская работа является одной из важнейших сторон деятельности учителей и учащихся гимназии. Фактически, это практическое применение теоретических знаний на практике. Лена Владимировна нача-

и газа под руководством доктора технических наук Попова Саввы Николаевича. Эта совместная работа дала целую серию очень результативных докладов по техническим темам на уровне Всероссийской НПК «Шаг в будущее» в городах Москва и Санкт-Петербург от организации ранних ледовых переправ для автотранспорта, исследований интенсификации ледообразования, строительства паромных переправ, до изготовления сварочных аппаратов для полимерных труб в полевых условиях и использования полимеров в традиционных якутских санях для гужевого тяги и т.д. Эта работа продолжается и сегодня и затрагивает проблемы ликвидации последствий аварий на нефтепроводах для окружающей среды. Очень удачно проводится работа по организации и проведению спецкурсов для учащихся старших классов по подготовке к сдаче ЕГЭ, по работе с одаренными детьми в филиале ФМФ «Ленский край». Большое внимание Лена Владимировна уделяет методическому росту мастерства учителей, приобретения их к исследовательской работе, к изучению передового педагогического опыта работы учителей из других общеобразовательных учреждений. Из года в год растет активное участие учителей в различных конкурсах, педчтениях, научно-практических конференциях. Многие учителя, добившиеся побед на различных престижных конкурсах и смотрах, от души благодарят потом Лену Владимировну за её требовательность, за то, она заставила, в прямом смысле, принять их участие в том или ином конкурсе.

Лена Владимировна уделяет большое внимание печатной продукции гимназии: систематически издаются брошюры «Из творческой лаборатории учителя», «Задачи воскресной школы», «Новости УМС», «Филиал ФМФ «Ленский край», «Первые шаги в науку», «Золотая книга» и т.д. Все интересные находки педагогической практики, творческие работы учащихся, отдельные общегимназические мероприятия улусного и республиканского значения публикуются в печати через школьную мини-типографию, систематически выпускаются фотоальбомы и выставочные материалы для различных научно-практических конференций, смотров, конкурсов, собраний. Ко Дню республики ежегодно издается альбом – отчет «Наш вклад в дело республики», в котором делается итог работы гимназии за данный учебный год с указаниями особо важных достижений и победителей различных олимпиад. Вся эта работа требует большого кропотливого труда и четкого констатирования всех сторон деятельности большого коллектива учителей и учащихся, является серьезной базой данных на протяжении ряда лет.

Работа заместителя директора по научно-методической работе очень многогранна, но имеет одно основное условие – быть всегда впереди всего коллектива, жить задачами завтрашнего дня, уметь предвидеть и вовремя направить свой коллектив в нужное русло, быть на острие атаки – Лена Владимировна умеет это делать и в этом определенный успех достижений коллектива гимназии. А успехов много: это учителя – победители КРМО и ПНПО – «Лучшие учителя», это стипендиаты премии «Знаем победитель», это лучшие учителя республики по различным предметам, это премия Министерства образования «Золотая школа – 2009», это 12 суперфиналистов республиканских предметных олимпиад, это 21 доклад на республиканской НПК «Шаг в будущее» и т.д.

В эти погожие весенние дни Лена Владимировна отмечает свой юбилей и от всей души хочется пожелать от имени её родного коллектива дальнейшей плодотворной, очень нужной для гимназии, работы, творческих успехов и благополучия!

**Попов В.Н., директор гимназии,
Заслуженный учитель РФ.**

Печатается на платной основе

Марков Петр Афанасьевич сэрйи уонна үлэ ветерана, Ойо-фосарыыга Нам уллуһугар төрүт олохтоох Охоносхой уонна Суоппуйа Марковтар төрөөбүтү Кинилэр улуспутугар бастакынан тэриллитит Максим Аммосов аатынан колхозка илиилэрин үлэттэн араарбат сэмэй ыаллар этэ. Уоллара, төрөппүттэрин туйабын хатаран, 16 сааһыттан косилканан от оҕустарара, күһүнүн Бүлгүттэх, Ат Былдаабыт бааһыналарыгар самоскидынан бурдук быстарара. Оскуолаҕа туйгун-

ниттэн ыйытан чачытын ыалларара. 1950 с. ЫБСЛЖС КК Бочуотунай грамотатын туппута учуутал быһытынан маннайыт кылааһыт, оттоо оскуола администрацията нэһилиэккэ көхтөөх, таһаарыылаах үлэтин иһин Махтал листэри биэрбитэ. 1950 с. Хатырык оскуолатыгар директорынан үлэли сылдьан, биолог учуутал Р.Д. Маппырабалыын тыыннаах мундук уонна пришкольной участка тэрийэн үлэлэтэн, өлгөм үүнүүнү ылан, республикаҕа бастаан, Москва куоракка

Командировкаларга сылдьан туох түмүктээх кэлбиппитин кинилиин ырытарбыт уонна идибэт хайысхатынан араарсан, сэрэйлээхтик, сэргэхтик үлэлэбиппит. Биһиги үлэлиир кэммитигэр үлэ лааһырдарын күүскэ тэрийэн республикаҕа бастаан, Киин сиртэн профсоюз Кыһыл знамятын тутар чиэстэмиппитигэр үөрэн: «Дьэ, син үлэлиир эбиппит. Ити үчүгэй бэлиэ», — диэбитэ.

1981 с. үөрэх салаатын сэбиэдиссэйэ Гаврильев И.С. ветеран учууталлары мунһан,

ДЫННЭЭХ ҮТҮӨ УЧУУТАЛ ЭТЭ

Биһиги, сэрйи иннигэр төрөөбүт оҕолор, ас-танас кырыымчыгыттан 1946 сыллаахха эрэ Модуттан, Хатырыктан, Маймаҕаттан хомултан тыыннаах эргиллибит учууталлар бааллара. Ол биһиги учууталбыт Алексей Иванович Слепцов, Георгий Игнатьевич Слепцов, Никита Михайлович Дьяконов уонна Петр Афанасьевич Марков этилэрэ. Кэлин Матвей Никифорович Артемьев, Ленинград блокадатыгар түбэспит Александра Кирилловна Нектыгаева, Алексей Авксентьевич Винокуров, Иван Михайлович Кривоногорицын кэлбиттэрэ.

Оччолорго учууталлар үөрэтэр оҕолорун кытта бииргэ спектакль туруораллара, концертары бэлэмнээн ыыталлара, бэл танцгыга бииргэ үчүгүлүүрбүт. Онно Алексей Иванович олус үчүгүйдик Күкүр Ууһу оонһуура, эбэтэр харахыт уутун таһаара хоһоон ааһар буолара. Оттон Петр Афанасьевич сценаҕа тахсан «На позицию девушка...» диэн ыллаан бардагына бары чуумпуран хааларбыт. Арыт кини ис кирибэх куолаһынан «В землянке», «Темная ночь» диэннэри ылыыра. Оскуола концертыгар дьон бөҕө кэлэрэ.

Маннайгы кылаастан бэлэмнээн иккискэ пионерга кириэрбитигэр, кыһаллан, нойосуус үөрэтэн мажия тылбытын киниэхэ биэрбиппит, кыһыл хаалтыспытын кини баайбыта. Петр Афанасьевич учууталыбырын таһынан, старшай пионер баһаатайа эбит этэ.

Уруокка куолаһын үрдэппэт, мөхпөт, оҕо билбэтэҕинэ олус хомайорбуолара. Олэрээри өйдөтөр, тылын ылыннарар, бэрээдэги тутар этэ. Кини директор эрдэҕинэ уруок кэнниттэн араас куруһуоктар, секциялар үлэлиллэрэ, күрэхтэр ыытыллаллара. Оскуолабыт олоҕо олус интэриэһинэйэ. Ол иһин буолуо, каникултан ахтан кэлэрбит. Аны санаатахха, ол дэлэй ис хоһоонноох оскуолаҕаҕа сылларбытын Петр Афанасьевич учууталлардыын тэрийдэхтэрэ.

Оскуолабыт спорт да өттүнэн, самодеятельность да көрүүтүгэр оройуонга бастыгнар кэккэлэригэр ааттанара. Петр Афанасьевич эбиитин «Тыыннаах мундук» диэни тэрийэн, оҕолор онно кыһаллан-мүһэллэн көтөрдөрүн, кыылларын аһаталлара. Колмогоров Гоша тыыннаах тииг уонна өссө моҕотой, кус аҕалыта, быһыыта. Биридэ тойон кыыл баар буола сылдыбыттытааҕа. Дьэ, бары ол улахан көтөрү көрө сатыырбыт. Эссө ол сылларга Раиса Дмитриевна Маппырова салалтатынан пришкольной участкак тэриллэн, араас оҕуруот аһын, үүнээйилэри олоҕу, олоҕу көрүү-истии барыбыт дьыалабыт буолбута үчүгэй түмүктэргэ тиэрдибитэ. Бэйэбит үүнэрбит арбузбут ситэн, ону амсайан үөрбүшүт-көпүшүт. Учаска араас уопуттар ыытыллаллара: эбии аһагы, күн суолтата, көрүү-хараһыны оруола, биһиэхэ биллибэт кукурууза 3 м 14 см дьылы үүнэн, ас кутан, онто буһан, «желтый акacia» үүнэн парника, теплицаҕа оҕурсу араас суорда астанан, томат хас да суорда, аһы тупсарар үүнээйилэр оҕолору айылҕаҕа эрэ чуҕаһатар, үлээ эрэ үөрэтэр буолбакка, барыбытын түмэрэ, туохха барытыгар толкуйдаах буолуу, билии-көрүү наадатын өйдөппүтэ.

Оскуолабыт оттор маһын сүрдээх үчүгүйдик тэрийэн күртэрэллэрэ. Директорбыт Петр Афанасьевич салалтатынан оскуола таһыгар маспыт тизлэн кэлэрэ. Ону барыбытыгар нурма бизрэн-нэр, күн айы уруок кэнниттэн эрбээн, хайытан, саһааннаан иһэрбит, субуотунньук бөҕөҕө сылдьарбыт, сааһын дьабаара уу кутан бултуурбут. Оттон хотоннор хаардара оскуола оҕото суох түһэрлибэт буоллаҕа.

Петр Афанасьевич нэһилиэк олоҕор актыыбынайын көрө-билэ сылдьарбыт. Дьоммут кини бэсидэ ыһыһытын, лекция аахпытын, күрэхтэһи түмүгүн таһаарытын мэлдьи кэпсиир буолаллара. Дьоммут Петр Афанасьевичи олус ытыктыыллара, барасантан атыннык ааттаабаттара. Оскуола учууталлара төрөппүттэр оҕолорун иитэллэригэр улахан холобур буолаллара, ураты аптарытыттаахтара.

Нэһилиэк культурнай, духуобунай олоҕор оскуола коллективин оруола уһулччу буолар эбит этэ. Эмиэ Петр Афанасьевич директордыр кэмийэр 1957 с. бастакы үлэ лааһырын Иван Иннокентьевич Попов-Хаартыһыт, кэлин РСФСР үтүөлээх учуутала буолбут Лазарь Александрович Дьяконов салайаннар, от бөҕөнү оттоон, дьабаара бөҕөнү өлөрөн республикаҕа биллибиттэрэ.

Петр Афанасьевич Хатырык нэһилиэтин сэбиэтин депутата, Верховнай суот сэтээтэлэ, комсомол, партия оройуоннааҕы комитетын чилинэ дириллэрэ.

Биһиги 1957 с. Хатырык орто оскуолатын аан бастакынан бүтэрэрбитигэр директорбыт Петр Афанасьевич оскуола олбуоругар батыһыннаран таһааран, спортивной площадка баар сирин диэки ыйа-ыйа: «Аны 4-5 сылын араас идэни баһылаан, үрдүк үөрэхтээх специалистар буолангыт, дойдугутугар кэлиэххит. Ол кэмгэ манна икки этээстээх таас оскуола дьизэтэ дьэндэйэн көрсүө. Эргиллэн кэлээриг. Оҕолоргут ол оскуолаҕа үөрэниэхтэрэ», — диэбитэ. Ол барыбыт баҕа санаага этэ.

Матрена Алексеевна Винокурова райсовет депутатынан талыллыбытыгар оскуолаҕа улахан мунһах буолбутугар оскуола дьизэтин тутуутун туруорсуу накаас быһытынан бэрйилибитэ. Ити баҕа санаа 26 сыл буолан баран туолбута. Хатырык 1980 с. саҕа таас оскуола дьизэлэммитэ.

Петр Афанасьевич үөрэппит оҕолорун кэлин да мэлдьи өйүүрө, ким туох буолбутун билэ сылдьар эбит этэ. Ол курдук кини Светлана Кузьминична Суздальова, Валентина Максимовна Никитина районо үтүө методистара буолан иитиллэн, чочулан тахсыыларыгар сүбэһит, тирэх буолбута саарбаҕа суох. Кини үлэһит киһиэхэ үтүө аахпака мэлдьи көмөлөһө сылдьар буолара. Ол курдук, Хамаҕаттаттан үөрэппит кыһын Колесова Анна Ивановна Ленинградка баран билиитин-көрүүтүн хагатарыгар олук укпуга. Эмиэ Хамаҕаттаттан Павлов Лев Павлович уонна мин Москва идэни үрдэтэр институтугар курсу барыһытыгар кини үтүөтэ улахан этэ диэн махтана саныыбын.

Үөрэммит Хатырыгыт оскуолатыгар иитэр-үөрэтэр үлээ директору солбуяааччынан сэттэ сыл үлэлиирбэр мэлдьи сүбэ-ама бизрэн, олус да көмөлөһөрө. Учуутал идиэтин талан үлэли сылдьар биир көлүөнэ дьонтон ыйыталастахпына, бары да кини көмөгүн билинэн, махтана ахталлара. Ол курдук, Макарова Евдокия Иннокентьевна да, Валентина Максимовна да сүрдээх иһирэхтик саныыллара. Үтүө киһини — кинини санаатахха кини сүргэтэ көтөҕүллэр, олоххо, үлээҕэ өссө күүстээхтик кириэн айар, тутар баҕа санаа бөҕөргүүр, күүскэр күүс эбиллэр.

Биһиги учууталбыт, оскуолабыт директора Намга үөрэхтээһин сайдытыгар киллэрбит сүдү кылаатынан, дьонго-сэргэҕэ үтүө сыһыанынан мэлдьи көмөлөһө, өйөһө сылдьарынан, олоххо актыыбынайынан үөрэнээччилэр да, төрөппүттэр да, эгэ, биригэ үлэлээбит коллегаларын да махталын ыһыан ыллаҕа, сүрэхтэригэр сөҕтөҕө.

**М.Н. ПОПОВА,
Үөрэнээччи**

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэнэр)

ҮӨРЭХ СИТИМИГЭР КЫЛААТА СҮДҮ

нук үөрэммит буолан, кыһын райсовекка сурук-сутунан үлэлээбитэ. Сыл буолаат, райсовет председателэ Дьячковская Н.В. үчүгэй үлэтин иһин грамотанан уонна чаһынан бэлиэтээбитэ. Дьэ, бу маннай көрдөххө, судургу уонна улахан суолтата суох үлэ Петр Афанасьевич инники кэскилин быһаарбыта. Ол курдук, дьыалалары кини сатаан аттаран былаанныыр, сааһылыр, түмэр гына үөрэнэн, тугу да күннээҕини бычыгыраппакка бэлиэтэнэн иһэр буолбат, үөрэх управлениетыгар учууталлары саҕа ныманан үөрэтэр методической кабинет сэбиэдиссэйинэн үлэлиир кэмийэр төгүрүччү көмөлөөх буолбута.

улуус үөрэҕириитин мугэйин тэрийэргэ соруудахтаабытыгар, Марков П.А. биһиги саҕалааччынан түбөһөн хаалбыппыт. Оконешиников П.П., Марков П.А. уонна мин буолан 1982 с. үлэбитин бүтэрэн, олунньуга райсовет салайааччылары мунһахтаан, музейытын Иван Семенович паспорттапта. Оттон Петр Афанасьевич Россияҕа учууталларга анаан тахсар «Народное образование» сурунаалга тиэрдэ охсон, кинилэр сообшение онгорбуттарынан ааһан Петр Афанасьевич астымыппыт. Петр Афанасьевич Москваҕа Педобщество съезигэр, сылдыбыт дойдularыгар Нам туһунан, учууталлар

Петр Афанасьевич оҕолору иитэр-үөрэтэр үлэтэ, 1939-1940 сс. педрабфакка үөрэнэ сылдьан, педпрактикаҕа Дьокуускай куорат 2 Н-дээх оскуолаҕа пионер баһаатайынан үлэлээһиниттэн саҕаламмыта. 1941 с. Хатырык оскуолатыгар учууталлы сырыттагына, 1942 с. сайын сэрйигэ ыгырыллан, мото-механизированнай 4-с гвардейскай биригээдэҕэ ананан сэрйилэспитэ. Ростов туһаайытыгар ыараханник бааһыран, дойдугар 1944 с. инбэлиит буолан төһнүбүтэ.

Кини, биһиги үөрэҕири мугэйин тэрийэ сырыттаһытына, миэхэ маннык кэпсээбиттэх: «Дьэ, доҕоор, Валя, сэрйигэ эн кулгааһын, иэдэһин таһынан фашист буулдьата чып-чыбырҕас. Оттон эийэхэ анаммыт буулдьа ыраахтан ыйылаан, ыган-сонгоон кэлэр эбит», — диэн. Сэрйиттэн кэлээт да, үлэтин саҕалаабыт Хатырыгын оскуолатыгар учууталлырын таһынан пионербаһаатайдаабыта. Маймаҕаҕа комсомолларга политкуруһуок ыгытара. Эбиитин, бэйэтин баҕатынан, үөрэнээччилэргэ хоровай куруһуогу салайбыта.

Петр Афанасьевич үлэтин ытыр сиригэр туох саҕа көдүүстээх оҕоһуллубутун бэлиэтэнэр үгэһинэн, оскуола уонна үрдүкү тэрилтэлэр үлэ отчуотун ирдээтэхтэринэ, ки-

ВДНХ-ҕа икки үөрэнээччи баран кэлбиттэрэ. 1957 с. улууска бастакынан 5-10 кыл. үөрэнээччилэрэ РФ үтүөлээх учуутала Дьяконов Л.А. салайааччылаах оттоонунга уонна кэрбээччилик утары үлэни ытан, колхозка 6440 солк. барыс онгорбуттара. Бу үлэ түмүгүн суруйан, П.А. Марков СГУ-га үөрэнэр кэмийэр курсовой үлэтэ туйгун сыананы ылан, Дьокуускайдаагы республиканскай методкабинетке кка ууруллан, үлэтин уопута тарҕаммыта. 1959 с. СГУ естественнэй-географической факультетын бүтэрэн, районоҕа инспекторынан анаммыта. 1961 с. Нам орто оскуолатыгар завуһунан ананан үлэлээбитэ. 1968 с. улустуаагы методкабинетке сэбиэдиссэйинэн олус табыллан уһулччу көдүүстээхтик, оскуолаларга завучтуу, директорды сылдыбыт уопутун түмэн уонна үөрэх-иитииньмаларын научнайдык тэрийэн үлэлээбитэ. Бу сылларга начальнай кылаастарга саҕа программаҕа кириин, экспериментальнай буукубаардары ырытыгы, орто оскуолаларга кабинетнай системаҕа кириин, уруктарга техникескэй средстволары маассабайдык туһаныы, учууталлары аттестациялааһын республикаҕа бастакынан кирибитэ.

Бытыллар үлэлэри тарҕатары оскуолаларын командировкаҕа элбэхтик сылдьарбыт.

үлүскэннээх үлэлэригэр саҕа сүүрэннэр олохтоммуттарын кэпсиир идэлээх. Онно оҕор ити иһин Монголияттан мэтээллээх. Кини учууталларга сыһыана куруук аламаҕай, үчүгэйи биллээһин аһаастык үөрэ түһээччи, кини үлэтин биһирээн элбэх махтал тыллалары салайааччылар, коллегалара, учууталлар эппиттэрэ.

Дьэ, ити курдук, айымнылаахтык үлэлээбит буйун учуутал баара буоллар, ыам ыйын 27 күнүгэр 90 сааһын туолуо этэ. Петр Афанасьевич түбүктээх үлэтин ыһыктыбакка сылдьан, Кыайыы 50 сылын көрсүбөккэ, фашист буулдьата хас да уонунан сылларга аалан, доруобуйатын мөлтөппүтүтүн, Ийэ дойдуттан арахсыбыта. Кини үлэтэ үрдүк сыанабылы ылбыта: Саха АССР оскуолаларын үтүөлээх учуутала, ССРС уонна РСФСР үөрэҕириитин туйгунна, Аҕа дойдуга сэрйитин I степеннээх, Албан аат III степеннээх уордыанар уонна элбэх мэтээллэр кавалердара.

Марков П.А. үлэтэ, эйэбэс майгыта улуус үөрэҕириитин үлэһиттэрин сүрүбэринэн, оспот-сүһүт, үйэлэргэ умнуллубат.

**В.М. ШАПОШНИКОВА,
педагогической үлэ ветерана,
РСФСР үөрэҕириитин туйгуна,
Марков П.А. аатынан үөрэх үлэһиттэрин улуустыаҕы бириэмийэтин лауреата**

Понедельник, 31 мая
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
21.30 Т/с «Ермоловы»
22.30 Т/с «Московская сага»
 23.30 Познер
00.50 Т/с «Калифорния»
01.20 Т/с «ОТЕЛЬ «Вавилон»
02.20 Х/ф «Тринадцатый этаж»
04.10 Т/с «Петля - 2»

Вторник, 1 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
21.30 Т/с «Ермоловы»
22.30 Т/с «Московская сага»
 23.30 Д/ф «Мой друг Леонид Ильич...»
00.50 Т/с «Калифорния»
01.20 Т/с «ОТЕЛЬ «Вавилон»
02.20 Х/ф «Прерванная жизнь»

Среда, 2 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00,

00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
21.30 Т/с «Ермоловы»
22.30 Т/с «Московская сага»
 23.30 Среда обитания
00.50 Т/с «Калифорния»
01.20 Т/с «ОТЕЛЬ «Вавилон»
02.20 Х/ф «Миссия спасения»
04.00 Т/с «Полиция Нового Орлеана»

Четверг, 3 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
21.30 Т/с «Ермоловы»
 22.30 Человек и закон
 23.30 Спецрасследование: «Несовместимо с жизнью»
00.50 Т/с «Калифорния»
01.20 Т/с «ОТЕЛЬ «Вавилон»
02.20 Х/ф «Мистер миллиардер»
04.00 Т/с «Полиция Нового Орлеана»

Пятница, 4 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.30 Новости
 09.05 Малахов +
 10.20 Модный приговор
 11.20 Контрольная закупка
 12.20 Участок
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья

18.20 Поле чудес
 19.10 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Розыгрыш
 23.00 Концерт группы «Цвета»
01.00 Х/ф «Паства»
03.00 Х/ф «Воспитание Аризоны»
04.50 Т/с «Полиция Нового Орлеана»

Суббота, 5 июня
05.50, 06.10 Х/ф «Бес в ребро»
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 07.30 Играй, гармонь любимая!
 08.10 Мультфильм
 09.00 Умницы и умники
 09.40 Слово пастыря
 10.10 Непутевые заметки
 10.30 Смак
 11.10 Моя родословная
 12.10 Грядка
 12.40 Д/ф «В логове сомалийских пиратов»
13.50 Т/с «Широка река»
 17.00 Живой мир
 18.00 Кто хочет стать миллионером?
19.00 Х/ф «Мой осенний блюз»
 21.00 Время
21.15 Х/ф «Миссия невыполнима»
 23.20 Прожекторперисхилтон
 00.00 Что? Где? Когда?
01.10 Х/ф «Таксист»
03.20 Х/ф «Потопить «Бисмарк»
05.10 Т/с «Полиция Нового Орлеана»

Воскресенье, 7 июня
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 06.10, 08.20 Мультфильм
06.20 Х/ф «Вас ожидает гражданка Никанорова»
 07.50 Служу Отчизне!
 09.10 Здоровье
 10.20 Пока все дома
 11.10 Счастье есть!
 12.10 Фазенда
 12.40 Севастопольские рассказы
13.40 Х/ф «Барышня-крестьянка»
 15.40 КВН. Премьер-лига
 17.20 Д/ф «Золотая клетка»
 19.20 Концерт «Феличита»
 21.00 Воскресное Время
 22.00 Большая разница
23.00 Т/с «Вспомни, что будет»
00.40 Х/ф «Тринадцатый воин»
02.30 Х/ф «Река»

Суббота, 5 июня
 11.00 Баскетбол. НБА. Финал
 13.00, 15.00, 18.10, 21.40, 04.15, 07.30 Вести-Спорт
 13.15 Волейбол.
 15.10, 04.30 Вести-Спорт.
 15.20 Будь здоров!
 15.50 Моя планета
 18.00, 04.00 Вести.ру
 18.20 Чемпионат мира по футболу. «На пути к финалу»
 19.15 Профессиональный бокс. Дмитрий Чудинов (Россия) против Отиса Ченната (США), Федор Чудинов (Россия) против Шона Кирка (США), Руслан Проводников (Россия) против Виктора Хуго Кастро (Аргентина)
 21.25 Рыбалка с Радзишевским
 22.00 Волейбол.
 23.55 Теннис. Ролан Гаррос.
 04.35 Бокс. Чемпионат Европы. Трансляция из Москвы
 07.40 Экспедиция Трофи 2010
 08.10 Теннис.

Воскресенье, 6 июня
 11.00 Баскетбол. НБА. Финал
 13.00, 15.00, 18.10, 22.15, 04.15, 06.45 Вести-Спорт
 13.15 Волейбол. Мировая лига. Мужчины. Россия - США
 15.10, 04.30 Вести-Спорт.
 15.20 Страна спортивная
 15.45, 06.55 Моя планета
 18.00, 04.00 Вести.ру
 18.20 Чемпионат мира по футболу. «На пути к финалу»
 18.50, 02.35 Бокс.
 21.40 Наука 2.0
 22.30 Теннис. Ролан Гаррос. Мужчины. Финал.
 04.35 Кто выиграет ЮАР-2010?!

Понедельник, 31 мая
 05.20 Утро России
 09.05 Д/ф «Королева тигров. Маргарита Назарова»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 «Богатая и любимая»
12.45 Т/с «Путейцы»
 13.40 Дежурная часть
14.50 Т/с «Тайны следствия»
16.30, 00.10 Т/с «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Дворик»
18.05 Т/с «Ефросинья»
19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 «Застывшие депеши»
 22.55 Д/ф «Неистовый Роман»
 23.50 Вести+
 00.40 Хочу жить!

Вторник, 1 июня
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Мальчик из Армавира. Необыкновенные вундеркинды»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 «Богатая и любимая»
12.45 Т/с «Путейцы»
 13.40 Дежурная часть
14.50 Т/с «Тайны следствия»
16.30, 00.10 Т/с «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Дворик»
18.05 Т/с «Ефросинья»
19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 «Застывшие депеши»
 22.55 Д/ф «Сергея Парамонов. Советский Робертин Лорретти»
 23.50 Вести+
00.40 Х/ф «Убийство в Белом доме»
 02.45 Кинескоп

31 мая, понедельник
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Геван»
18:00 «Саха сирэ» Информационная биэри
 18:15 «Крупным планом»: Богатырь Еремейч (ТВ «Зырянска») (ТВ)
 18:45 «Күнчээн»: Айыы оҕото
19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Федерация»
 19:30 «Харах далгыгар»: Оҕоҕо хайыс сыһыан...
20:30 «Саха сирэ — Якутия» Информационная программа
 21:05 «Эргимтэ»
 21:20 «Оскуолабар ыраас санаанан...» («Чароит» ТВ)

1 июня, вторник
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Полярная звезда»: Евродиснейленд
18:00 «Саха сирэ» Информационная биэри
 18:15 «Күнчээн»: Оҕо көмүскэлин күнүнэн! I ч.
19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Күнчээн»: Оҕо көмүскэлин күнүнэн! II ч.
 19:35 «Чэгэн» прямой эфир
20:30 «Саха сирэ — Якутия» Информационная программа
 21:05 «Эйгэ»: Томпо сулусчааннара («Томпо» ТВ)
 21:25 «Простые истины»

2 июня, среда
 07:00 «Новый день»
 17:30 «В поисках профессии»

Среда, 2 июня
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Елисеевский». Казнить. Нельзя помиловать»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 «Богатая и любимая»
12.45 Т/с «Путейцы»
 13.40 Дежурная часть
14.50 Т/с «Тайны следствия»
16.30, 00.10 Т/с «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Дворик»
18.05 Т/с «Ефросинья»
19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 «Застывшие депеши»
 22.55 Д/ф «Мессинг. Ванга. Кейси... Секрет ясновидения»
 23.50 Вести+
00.40 Х/ф «Обыкновенное чудо»

Четверг, 3 июня
 05.00 Утро России
 09.05 Д/ф «Запрещенный концерт. Немусыкальная история»
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 «Богатая и любимая»
12.45 Т/с «Путейцы - 2»
 13.40 Дежурная часть
14.50 Т/с «Тайны следствия»
16.30, 00.10 Т/с «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Дворик»
18.05 Т/с «Ефросинья»
19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 «Застывшие депеши»
 22.55 Д/ф «Формула счастья Марии Пахоменко»
 23.50 Вести+
00.40 Х/ф «Письма с Ивондзимы»
 03.25 Честный детектив

Пятница, 4 июня
 05.00 Утро России
 09.05 Мусульмане
 09.15 Мой серебряный шар
 10.10 О самом главном
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва
11.50 «Богатая и любимая»
12.45 Т/с «Путейцы - 2»
 13.40 Дежурная часть

17:45 «Күнчээн»: «Күлүмээн» тэттик киинэ
18:00 «Саха сирэ» Информационная биэри
 18:15 «Биһик сирэ»: Олонхо ыһыабын түстээн... («Бэрдьигэс» ТВ)
 18:45 «Бизнес-формула»
19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Социум» прямой эфир
 20:00 «Правоведь»
20:30 «Саха сирэ — Якутия» Информационная программа
 21:05 Рабочая поездка Президента РС(Я) В.А.Штырова в Томпонский и Мирнинский районы
 21:35 «Тыа сирэ»

3 июня, четверг
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Полярная звезда»: Дневник юнкора
18:00 «Саха сирэ» Информационная биэри
 18:15 «Сүрэхтэн сүппэт сүтүк...» («Бороҕон» ТВ)
 18:45 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Диалог с властью» прямой эфир
 20:00 «Современные технологии Севера»
20:30 «Саха сирэ — Якутия» Информационная программа
 21:05 «Берегите лес от пожара!» прямой эфир
 21:50 «Вестник 01»

4 июня, пятница
 07:00 «Новый день»
 17:30 «Геван»
18:00 «Саха сирэ» Информационная биэри
 18:15 «Олох икки кэрчигэ...» («Сунтаар» ТВ)
 18:45 «Күнчээн»
19:00 «Якутия» Информационная программа
 19:15 «Парламентский вест-

14.50 Т/с «Тайны следствия»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.35 Т/с «Дворик»
18.05 Т/с «Ефросинья»
19.00 Т/с «Слово женщине»
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Юрмаля
 22.55 Девчата
23.50 «Король, дама, валет»
01.45 Х/ф «Зона смертельной опасности»

Суббота, 5 июня
05.35 Х/ф «Шестой»
 07.10 Вся Россия
 07.25 Диалоги о животных
 08.00, 11.00, 14.00 Вести
 08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
 08.20 Военная программа
 08.45 Субботник
09.25 Х/ф «У матросов нет вопросов!»
 11.20 Формула власти
 11.45 Очевидное - невероятное
 12.15 Комната смеха
 13.10 Кто к одному
 14.30 Кто хочет стать Максимом Галкиным
 15.20 Большая семья
 17.10 Субботний вечер
19.05, 20.40 Х/ф «Когда мы были счастливы»
 20.00 Вести в субботу
23.55 Х/ф «Огненная стена»
02.00 Х/ф «Атака пауков»

Воскресенье, 6 июня
05.45 Х/ф «Трактир на Пятницкой»
 07.20 Смехопанорама
 07.50 Сам себе режиссер
 08.35 Утренняя почта
 09.10 Мультфильм
 09.20 Мультипликационный фильм «Остров сокровищ»
 11.00, 14.00 Вести
 11.10 Неделя в городе
 11.50 Городок
12.20 Х/ф «Месть»
 14.20 Вести-Москва
 14.30 Дежурная часть
 15.00 Честный детектив
 15.30 Д/ф «Ландыши для королевы. Гелена Великанова»
 16.25 Праздничный концерт, посвященный Дню пограничника
18.05 Х/ф «Ваша остановка, Мадам!»
 20.00 Вести недели
21.05 Х/ф «Сюрприз»
 23.05 Специальный корреспондент
 00.05 Звуковая дорожка
02.00 Х/ф «Бегство»

Понедельник, 31 мая
 11.10 Баскетбол. НБА.
 13.00, 15.00, 18.15, 00.10, 04.15, 07.30 Вести-Спорт
 13.15 Бильярд. «Кубок Визова». Трансляция из Украины
 14.45 Рыбалка с Радзишевским
 15.10 Вести-Спорт.
 15.20 Индустрия кино
 15.50 Велоспорт.
 16.50 Президентская регата.
 18.00, 00.00, 04.00 Вести.ру
 18.35, 00.30 Теннис.
 04.30 Неделя спорта
 05.35 Теннис. Ролан Гаррос.
 07.45 Наука 2.0. Экспедиция Трофи 2010
 08.40 Моя планета
 10.15 Баскетбол. НБА.

Вторник, 1 июня
 12.00, 16.25 Неделя спорта
 13.00, 15.00, 18.15, 00.10, 04.15, 07.00 Вести-Спорт
 13.15 Бильярд.
 15.15 Наука 2.0. Экспедиция Трофи 2010
 17.30 Скоростной участок
 18.00, 00.00, 04.00 Вести.ру
 18.35, 00.30 Теннис.
 04.35 Теннис. Ролан Гаррос.
 07.10 Моя планета
 09.15 Теннис. Ролан Гаррос.

Среда, 2 июня
 11.00 Баскетбол. НБА.
 13.00, 15.00, 18.15, 00.10, 04.15, 07.00 Вести-Спорт

13.15 Бильярд. «Кубок Визова». Трансляция из Украины
 15.15, 07.10 Моя планета
 16.15 Скачки на приз Президента Российской Федерации.
 17.45 Рыбалка с Радзишевским
 18.00, 00.00, 04.00 Вести.ру
 18.35, 00.30 Теннис.
 04.35 Теннис. Ролан Гаррос.
 09.15 Теннис. Ролан Гаррос.

Четверг, 3 июня
 11.00, 09.15 Теннис.
 13.00, 15.00, 18.15, 00.10, 04.00, 07.00 Вести-Спорт
 13.15 Бильярд.
 15.15 Моя планета
 16.15 Академическая гребля.
 17.30 Точка отрыва
 18.00, 00.00, 03.45 Вести.ру
 18.35, 00.30 Теннис.
 01.55 Баскетбол.
 04.15 Теннис. Ролан Гаррос.
 07.10 Наука 2.0. Моя планета
 10.45 Рыбалка с Радзишевским

Пятница, 4 июня
 11.00 Баскетбол. НБА. Финал
 13.00, 15.00, 18.10, 00.00, 04.00, 07.00 Вести-Спорт
 13.15 Бильярд.
 15.15, 19.15 Наука 2.0.
 17.45, 10.45 Рыбалка с Радзишевским
 18.00, 23.50, 03.45 Вести.ру
 18.20 Чемпионат мира по футболу. «На пути к финалу»
 20.25 Скачки на приз Президента Российской Федерации.
 22.00 Волейбол.
 00.20 Теннис. Ролан Гаррос.
 01.55 Баскетбол.
 04.15 Вести-Спорт.
 04.20, 09.15 Теннис.
 07.10 Моя планета

19:45 «Аал-луук мас»: Сээркээн сэхэн. Мелодист Мария Константинова
20:30 «Саха сирэ — Якутия» Информационная программа
 21:05 «Однажды вечером»: Экология Якутии

5 июня, суббота
 17:00 «Филиал НБК в Москве»
 17:30 «Тарбаахатын астыаха»
 18:00 «Истинг илдьит»
 18:30 «Күнчээн»: Кэрэ биһигэ
 18:55 «Вестник образования»
19:30 «Саха сирэ. Кнтэн к н» Информационная биэри
 20:05 «Төлөнүллүбүт изс» Советской Союз геройа Н.С.Степанов сырдык кэриэһигэр
 20:50 «Төрүт дорбоон»
 21:05 «Сардаана»
 21:50 «Күн Айыы үнүүтэ-оһуокай»
 22:00 «Спасибо, родная...» концерт ГВА «Туймаада»

6 июня, воскресенье
 17:00 «Полярная звезда» телевизионный конкурс
 17:45 «Умке»-10 лет» (ТВ «Алдан») (ТВ)
 18:05 «Пропеллер»
 18:20 «Хомоҕой тыллаах хомус ууһа» («Панорама» ТВ)
 18:40 «Истинг илдьит»
 19:05 «New Step»
 19:20 «Күн Айыы үнүүтэ-оһуокай»
19:30 «Якутия. День за днем» Информационная программа
 20:05 «Сибириада»: Геолог Дмитрий Гражданкин
 20:35 «Төрүт дорбоон»
 20:50 «Тэтим»
 21:20 «ТВ-спорт»: Чемпионат России по мас-рестлингу II ч.

ИЙИРЭХ ТЫЛААР

Убаастабыллаах коллегабытын, СР үөрэҕириттин туйгунун **АФАНАСИЙ МИХАЙЛОВИЧ СОФРОНОВЫ** 50 саргыын туоһун үтүө-мааны күнүгүнэ итиитик үөрэммитигэр ийирибит.

Улэни өрө тутан, үлэнэн дьоллоһон тулалыыр дьонгор-сэргэ-рэр, үөрэтэр оҕолоргор холобур, тирэх буолан сылдьаргыттан үөрэ-бит уонна киэн туттабыт!

Баҕарабыт ыстаал курдук доруобуйаны, үлэҕэр, олоххор өссө үрдүк ситиһиилэри! Оҕолорун ситиһиилэринэн кынаттанан уһун-нук, дьоллоохтук олоҕо диэн алгысыгытын аныыбыт!

Дьиа кэргэнэр дьолу-соргуну, эвэрдэни кытта Нам 1 N-дээх орто политехничекэй оскуолатын коллектива, профкома

Кииһи киэнэ кэрэтэ, эйэҕэһэ, үлэһит үтүөтэ, ытык-мааны учуу-тал, сатабыллаах салайааччы, күндү **ЛЕНА ВЛАДИМИРОВНА!** Күөххэ үктэнэр ыам ыйыгар, саха саргылаах саҥа дьылыгар күн сириҥ көрбүт үтүө күнүгүнэн — үбүлүөйүнэн — истиг эвэрдэ тылларын этэбит, баҕа санаа бастыҥын аныыбыт. Учутал чулуута дэһэн, үгүс үөрэнээччини үөрэтэн-такайан, үлэһит онортоон, олоххо соулларын булларган төрөптүт махталын ылыаххын ылаҕын. Са-лайар өлөҕөр өрүү сонун, саҥа хайысхалары булан, сатабыллаах-тык туһанан биир идэлээхтэргэр холобур буолаҕын. Бу үөрүүлээх күн үрдүккэ кынаттаатын, санаабыт санааҥ туоларыгар, кэскил-лээх толкуйун тобуллаларыгар тирэх буоллун.

Баҕарабыт Эйиэхэ үтүмэн ситиһиилэри, чэгиэн буолууну, дьолу, олоххор кэрэ эрэ кэжкэлэстин, үтүө эрэ үкээтэи.

Нам улуунун Н.С. Охлопков аатынан гимназия коллектива

От всей души поздравляем со славным 50-летним юбилеем нашу любимую старшую медсестру **ПЕСТЕРЕВУ ВЕРУ ПАВЛОВНУ!** Сердечно желаем крепкого здоровья, счастья, бодрости духа, неиссякаемой энергии, успехов и удачи! Ваша доброта, теплота, неравнодушие, сострадание и забота нам бесконечно дороги. Мы очень любим Вас!

Пусть будет этот юбилей Незабываемым из дней — Улыбок полон и цветов И благодарных теплых слов! Пусть в радости идут года, Чтоб в жизни были навсегда Здоровье, счастье и успех, Удача в начинаньях всех!

Коллектив ПТД

Бииргэ үөскээбит, үөрэммит атасытың, до-рорбутун **АЛЕКСАНДР НИКОЛАЕВИЧ ОКЕЕ-МОВЫ** үйэ аҥардаах өрөгөйдөөх үбүлүөйүнэн, айымнылаах үлэҥ 35 сылынан итиитик-истин-ник эвэрдэлибит!

Эн үөскээбит 1 Хомуустаах нэһилиэккиттэн харыс да халбарыйбакка, эдэр сааскытан улу-унун, республика культураны эйгэтэ сайдарын туһугар элбэх сыраҕын ууран үтүө суобастаах-тык үлэлээн-хамсаан кэллин. Өр сыллаах үлэҥ үрдүктүк сыаналанан, Нам улуунун бочуоттаах олохтооҕо, культура туйгуна буоларгынан үөрэбит уонна Эйигинэн киэн туттабыт.

Баҕарабыт чэгиэн доруобуйаны, тус олоххор дьолу-соргуну. Са-наабытың сатанан, толкуйдаабытың туолан истин, ойон тахар куннээх Орто туруу дойдуга уһуннук, дьоллоохтук олоҕо диэн ал-гыс бастыҥын аныыбыт.

1977 с. биир кылааска үөрэнэн оскуоланы бүтэрбит доҕотторун

Только для членов КПКГ КПКГ «ААРТЫК ЭКСПРЕССКРЕДИТ»

ДАЕМ ЗАЙМЫ ДО 3 МЛН. РУБЛЕЙ

- До 500000 рублей без поручителя;
- Возможен залог автомоби-ля или нежилого помещения;
- Рассмотрение заявки в течении дня;
- Возможность досрочного погашения.

Документы, необходимые для получения займа:

- копия паспорта
- копия трудовой книжки, заверенная отделом кадров
- копия ИНН
- справка 2-НДФЛ за пос-ледние 6 месяцев

Предъявителю купона мо-ментальный кредит до 50000 рублей. Скидка 12% (вместо 84%-72% годовых)

В месяц 6%

Наш адрес: с. Нам, ул. Ст. Платонова, 3 «АартыкЭксп-рессКредит». Тел. 43-0-86

Жилищный фонд «Дьулур» сообщает о продаже строи-тельных материалов. В продаже имеются: металлочерепица, профлист оцинкованный, окра-шенный, лист гладкий оцинко-ванный, пакля туюковая рулон-ная, трубы диам. 25; 32; 40; 50 мм, отводы, радиаторы чугунные, алюминиевые, котел газ. КСТГ-20, саморезы, гвозди, электро-оборудование, ДВП, фанера, гипсокартон, доски обрезные, необрезные, лафет, брус, изювер, изоспан, рубероид, пергаминт, битум и многое другое.

Осуществляем доставку стройматериалов под заказ по предварительному заявкам.

Работаем с рассрочкой пла-тежа сроком на 3-4 месяца, с предоплатой 50%.

Тел. 41-3-62, с. Намцы, ул. Базовая, 3/1

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

На Таастаабыттан төрүттээх, республика күндү ба-айыгарыс-таан уура-р эриптэ эт-дэтин сби-э д и с э йэ Жирков Ни-колай Пет-рович уонна кизгэ-

на Анна Васильевна Жиркова-Акимова, СГУ юридическай факультетын методина, Олүөхүмэ Токотуттан төрүттээх — күндү ий-эбит, аҕабыт, эбэбит, эһэбит, тапталлаах уба-йыт бэс ыйын 5 күнүгэр быстах оһолго түбэ-һэн өлбүттэрэ биер сылын туолар.

Бийиги аҕабыт, убайыт Жирков Николай Петрович 1980 с. Саха государственной уни-верситетын бүтэрбитэ. Улэтин геологунан са-лаабыта. Онтон Дьоккуускайдаагы Ленин уорданаах геологическай управлениетин поисковая-сьемочнай экспедициятын этэрээ-тин начальнигынан үлэлээбитэ.

1994 с. от ыйыттан комдрагмет динэ тэ-риптээ үлэлээбит. Николай Петрович 1998 с. муус устар ыйтан Саха республикатын ГОС-ФОН ДА Гохран начальнигынан үлэлээбитэ.

Үлэлээбит 15 сылын устатыгар бэйэтин урдук таһымнаах билиилээх, сайайар үлэҕэ дьору-даах салайааччынан көрдөрбүтэ. Үлэтигэр ба-ринилээх, эппиэтинэстээх, барилбит дьаһап-ларга үтүө суобастаахтык сыһыаннаһан үлэ-лээбитэ. Николай Петрович иһитин аһаан араас сыаналаах металл кыһыл көмүс, үрүк көмүс, көмүс оһонуктар республика сына-ланар байа ааспыт. Үтүө суобастаах улэтин иһин Якутск геология, Комдрагмет Гохран грамоталарынан элбэхтик наҕараадалаабыта.

Саха республикатын сайдарын туһугар кыла-атын киллэрбитин иһин республика правитель-ствотын грамотатынан «За веру и верность» Россия комитетин уорданаах, геология Бо-чуотунай грамотатынан наҕараадалаабыта.

Жиркова Анна Васильевна 1976 с. Саха государственной университетин бүтэрбитэ. Идэтинэн нуучча тылын учуутала этэ. Үөдэй-гэ, 1 Хомуустааха учууталаабыта. 1981 с. кезиен киирэн куоракка олохсуйбутта. Анна Васильевна детсадына воспитательинан обону итингэ элбэх сыратын биэрэн үлэлээбитэ. Кэ-тэҕтэн СГУ юридическай факультетыгар үөрэммитэ. 1994 с. Анна Васильевна үөрэ-бин бүтэрэн СГУ юридическай факультетыгар методичанын үлэлээбитэ. Экзаменационнай

комиссия председателинан хас да сыл тапыл-лан үлэлээбитэ. Студент оҕолор сүрдээбин Анна Васильевнаны убаастытылар, тилэх суо-лугар кэлэн атаарсыбытара, биер үөрэпит студент уола кэлэн курутуян туран тыл эппи-тэ. Анна Васильевна элбэх Махтал суруктары-нан, грамоталарынан наҕараадалаабыта.

Күндү ийэбит, аҕабыт, убайыт, эһиги ситэ олоҕорото олоххутун оҕолоро, сиэнэрэ сал-гыахтара дин эрэнэбит. Анна Васильевнаны, Николай Петровичи тилэх суолларыгар таары-ыга көмөлөспүт 1 Хомуустаах баһылыгар Ат-ласов А.П., солбуйааччытыгар Жирков В.Г. улахан махталбытын тирээбит. Николай Пет-рович убадарыгар Гаврил Федотовичка, Вла-димир Павловичка, Геннадий Павловичка, Ба-птыларыгар Мальшевца Тамара Павловнага, Анастасия Николаевнага, Елизавета Иннокен-тьевнага, Алена Гаврильевнага, бырааттары-гар Жирков Василий Гаврильевичка, Алексей Гаврильевичка, аймахтарыгыгар Евгений Кар-ловичка, Стас Карловичка, Надежда Михайло-ваба моральной уонна материальной көмөлөрүн иһин мунгура суох махтанабыт.

Кытаанах доруобуйаны, үлэтигэр ситиһини, дьоллоох буолун. Барыта этэнгэ буолууну. Күндү дьоннорбут быдан дьылларга бы-раһаайдарың.

Оболоро, сиэнэрэ, баптылар

Муус устар 20 күнүгэр 2010 сылга 79 са-аһыгар 12 050, 27 сиюн, 16 хос сиюн күн күбэй ийэтэ, истиг-эйбэс эбэтэ, саамай муударай эбэбит, эркин курдук эрэлбит, ту-туһар туттаахпыт Евдокия Николаевна Жиркова-Коп-пашникова күн сириттэн ыалдьан туораабытано-муо 40 хонуга буолла.

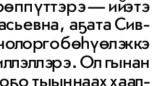
Евдокия Николаевна аксынны 20к. 1930 с. Нам оройонун Нам бөлүө-гэр күн сириҥ көрбүтэ. Төрөптүттэрэ — ийэтэ Жиркова Анастасия Афанасьевна, аҕата Си-вцева Николай Николаевич оҕолорго бөлүөжү элбэ-сэниэ-кыахтаах ыалынан биллэллэрэ. Ол ынан 24 оболомму утарыттан, 7 оҕо тыһаннаа хаа-лыттарыттан 4 уол оҕо саастарыгар араас ыары-ынан ыалдьан бистыбыттарга. Онтон 3 эрэ оҕолоро тыһаннаа хаалбыттарга. Убайдара За-харий, Гаврил уонна кырачорон собото кыыс-тара Дүсэ төрөөбүтэ. Икки убайың кытта дьол-лоох оҕо саҥа төрөөбүт Ленскэй эҕэти түөлбэ-

тин биэрэгэр ааспыт. Кыра сылдьан ийэлээх аҕатын мурун бүэтэ кыыстарга буолан, мааны-лаан-атаахтаан итигилибита. Оччолорго 4 кыла-астаах оскуоланы ситиһилээхтик үөрэммитэ. Дүс ыял атаах оҕобун динэ сытан, олоҕор хаалбакка, сэрби ыар сылларыгар 10 саһыттан улахан дьону кытта тэҥиз киргилчээк собуоту-гар сылдьан, оҕуруоку үлэтирээ.

Оҕо саһыттан спордунаҥ дьарыктанан, Нам улуунун чэпчи атлетикатын чемпионка-ын аатын иҥэриммитэ. Ураты тааанаах ыл-лыыр-туойар, үңкүлүүр буолан Дьоккуускай куоракка Саха театрыгар, радио ба ырыаһыт-ынан сыдыбыт. Салгыы үөрэниэх, үлэтиэх кий-и аҕата ыалдьан дойдутугар тахсыбыта. Дьылба-хаана тараан олоҕун аргыһын Василий Василье-вич Колпашниковы көрсөн, күрүө-хаһаа тэри-нэн, аалуу оттон, ийэ-аҕа дэттэрэн 12 оҕону атахтарыгар туруорбуттара. Ылпыйтэ да буол-лан баран, туттуулаах-халтылаах, мындыр, чэпчи-сыраас, сатабыллаах буолан, ханнык да ыарахаттартан толлуҥа кыра оҕолоруттан иттибэккэ, үлэ араас үөһүгэр үлэлээбитэ. Ол курдук, оройон прокуратурагыгар секретар-ынан, детсадына элбэктэнэн, балыһаа пава-рынан, колхозка доярканан, оскуолага остоу-раһынан, онтон өр сыллар усталарыгар мили-ция а остуораһынан, оһох оттооччулан үлэлээбитэ. Итикэмнэргэ 7-с, 8-с, 9-с оҕолору-гар «Материнская Славя» I-II-III запынан, үс төгүл медаль Материнства ылбыта. Хаһна да үлэлэтэр мэлдьи үчүгэй үлэһит аһааныгар ки-риэн Бочуотунай грамоталара, Махтал сурук-тара, харчынан, сыаналаах бэлэхтэрини ылбыт наҕараадалара кэрэһэллэһиллэр уонна Коммуни-стическай үлэ уордунат уоһулуур.

Ытыктыбыллаах ийэ буолан оройоннаагы женевтет чигизинэн үлэлэспит чөл олох иһин оҕо иһингэр дууһатын бизирбит чэһигиң Дүня 10-с оҕотугар «Геройиң» дин правительство урдук наҕараадалатын — уордан ылбыта. Би-һиги ийэбит, эбэбит, хос эбэбит Евдокия Нико-лаевна ситэри үөрэммитэх үөрэбин, олоҕор-тох олоҕун оҕолоро, сиэнэрэ, хос сиэнэрэ, олоҕор-тох олоҕун дин эрэнэбит. Күн сириҥ көрдөрбүт, сылаас тапталынан угуттаан ил-пит, улаатыннарбыт, атахпытыгар туруорбут таптыр күндү киһибиҥиэр махталыт муну-ра суох. Амарак ийэбит, эйбэс эбэбит сырдык-ыраас мессуэно бийиги өйбүтүгэр-санаабыты-гар, дууһабытыгар-сүрэхпитигэр куруук ты-ынаах буолуоҕа. Күүстээх муударай санаата, кута-сүрэ, сырдык мессуэну умунохпугу сүтэ. Быдан дьылларга быраһаай!

Колпашниковтар: оболоро, сиэнэрэ, хос сиэнэрэ

Тарыйан таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Э сиэли» хаһыат редакцията» го-сударственной учреждение. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһу-уну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлени-етыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрациялыыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьыһыт аадырһын чопчу ыйы. Редакцияга кири-бит суруктар төннөрүллүбэтэр. Автор этэрэ хаһыат санаатынын мэлдьи биер буолбат.

“ЭНСИЭЛИ”

— Нам улуунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууна, Нам сэлэ, Заложной уул 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Тапталлаах кэргэни, күн тэҥ күндү ийэ-бит, эбэбит, олоҕун туһаары Хатыр кэһили-эгэр олоҕор үлэ, тыыл ветерана

КОЛЕСОВА Екатерина Петровна б.д. ыам ыйын 25 күнүгэр ыараханньк ыал-дьан олохтон туораабытын бары аймахтар-бытыгар, билэр дьонугар диригиник куруту-ян туран иһитинэрэбит.

КОЛЕСОВОЙ Екатерины Петровны. МУ «Управление образования МО «Намский улус» РС(Я), улусной комитет проф-союза работников образования выража-ет глубокое соболезнование ветерану войны и педагогического труда Н.М. Дьяконову, на-чальнику В.Н. Дьяконовой, председателю профсоюза А.А. Шаропову, родным и близким в связи с кончиной после тяжелой продол-жительной болезни ветерана тыла и педаго-гического труда, любимой супруги, матери и бабушки

КОЛЕСОВОЙ Екатерины Петровны. Методический научно-информационный центр управления образования выража-ет свои глубокие соболезнования семье вете-рана войны и педагогического труда Дьяко-нова Никиты Михайловича, начальнику Дья-коновой Венере Никитичне, председателю профсоюза работников образования Шаро-пову Александру Гаврильевичу в связи с кон-чиной после тяжелой продолжительной бо-лезни ветерана тыла и педагогического тру-да любимой супруги, матери, бабушки

КОЛЕСОВОЙ Екатерины Петровны. Администрация профком, педколлектив МОУ Намская средняя общеобразовательная школа N 2 выражает глубокое соболезнова-ние начальнику управления образования На-мского улуса Дьяконовой Венере Никитич-не в связи с кончиной горной любимой мате-ри, ветерана тыла, ветерана труда

КОЛЕСОВА Екатерина Петровна ыараханньк ыалдьан олохтон туораабыт-нан кэргэнигэр, аҕа дойдуга Улуу сариттин кыттылааҕа Н.М. Дьяконовка, кыһыгар, улуустаагы үөрэҕиритти управлениетин на-чальнигар В.Н. Дьяконовага, оболоруугар, си-эннэригэр уонна чугас аймахтарыгар дириг курубаннарын тирээдэлэр.

КОЛЕСОВА Екатерина Петровна ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбыт-ынан кэргэнигэр, сэрби ветерана Н.М. Дьяко-новка, кыһыгар В.Н. Дьяконовага, оболору-гар, сиэннэригэр уонна чугас дьонугар дириг курубаммын тирээдэбин.

Хатырыктан Попова М.Н. Хатыр кэһилигэ «Кэрэчээн» оҕо са-дын коллектива улус үөрэҕин управление-тын начальнигар Дьяконова Венере Никитич-нага, профсоюз улускомун председателигэр Шаропов Александр Гаврильевичка, убаасты-ыр учуулалыгыгар, сэрби ветераныгар Дья-конов Никита Михайловичка, оболоруугар, сиэннэригэр тапталлаах ийэлэрэ, кэргэнэ, эбэлэрэ, үлэ, тыыл ветерана

КОЛЕСОВА Екатерина Петровна уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаннын тирээдэр.

КОЛЕСОВА Екатерина Петровна уһун, ыарахан ыарыттан ыалдьан өлбүтүнэн кэргэнигэр, сэрби, педагогическай үлэ вете-раныгар Дьяконов Никита Михайловичка, кыһыгар, улус үөрэҕириттин управлени-етин начальнигар Дьяконова Венере Никитич-нага уонна бары чугас аймахтарыгар дириг курубаммытын тирээдэбит.

КОЛЕСОВА Екатерина Петровна ыалдьан олохтон туораабытынан дириг ку-рубаммытын тирээдэбит.

КОЛЕСОВА Екатерина Петровна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дириг курубаннын тирээдэр.

КОЛЕСОВОЙ Екатерины Петровны. Коллектив МОУ «ХСФЛ» Мыражаем глубокого соболезнование на-чальнику МУ «УО Намского улуса» РС(Я) Дья-коновой Венере Никитичне, всем родным и близким по поводу кончины любимой мате-ри, ветерана труда и тыла

КОЛЕСОВОЙ Екатерины Петровны. Таптыыр кэргэни, аҕабыт, эһэбит, Ни-кольскай нэһилиэгин олохтооҕо

Иван Афанасьевич ыам ыйын 25 күнүгэр ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбытын бары билэр дьомму-тугар, аймахтарыгыгар диригиник курутуян туран иһитинэрэбит.

Убаастабыллаах саҥаспытыгар Нератова Наталья Николаевнага, оболоруугар, сиэннэ-ригэр, күтүөттэригэр, кийииттэригэр таптал-лаах кэргэнэ, аҕалара, эһэлэрэ, күндү убайыт

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэбит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэбит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэбит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэбит.

Иван Афанасьевич ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг куру-баммытын тирээдэбит.

Иван Афанасьевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбыт-нан дириг курубаммытын тирээдэбит.

Иван Афанасьевич ыарахан ыарыттан күн сириттэн барбыт-нан дириг курубаммытын тирээдэ-бит. Аһыгытын тэңгэ үлэстэбит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн дириг курубаммытын тирээдэбит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэ-бит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэ-бит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэ-бит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэ-бит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэ-бит.

Иван Афанасьевич уһун, ыарахан ыарыттан күн сириттэн бар-бытынан дириг курубаммытын тирээдэ-бит.

Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 28.05.2010 с.

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛИАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496;; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционнай-издательскай ситим — 41332

«ЭНСИЭЛИ» — Нам улуунун хаһыата.

678380, Саха Республиката, Нам улууна, Нам сэлэ, Заложной уул 4.

E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сиэли» хаһыат РИС таһылына, та ылынна уонна бэчээттир сыаҕар бэчээтэннэ.

Аадырһа: Нам сэл. Заложной уул. N4

Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис.

Кө үл сыананан атыыланар

Индексе — 54889. Тиража — 2540

Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 28.05.2010 с.

«Э сиэли» хаһыат РИС таһылына, та ылынна уонна бэчээттир сыаҕар бэчээтэннэ.

Аадырһа: Нам сэл. Заложной уул. N4

Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис.

Кө үл сыананан атыыланар

Индексе — 54889. Тиража — 2540

Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 28.05.2010 с.

PDF Compressor Free Version